

**МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ДЕРЖАВНИЙ ВИЩИЙ НАВЧАЛЬНИЙ ЗАКЛАД
"УЖГОРОДСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ"
КАФЕДРА СОЦІОЛОГІЇ ТА СОЦІАЛЬНОЇ РОБОТИ**

СУЧАСНІ СОЦІОЛОГІЧНІ ТЕОРІЇ

навчально-методичні рекомендації

Освітній рівень: *перший (бакалаврський)*
Галузь знань: *054 Соціальні та поведінкові науки»*
Спеціальності *054 «Соціологія»*
Статус дисципліни: *обов'язкова*

Ужгород -2022

Варга Н.І., Рюль В.О. **Сучасні соціологічні теорії**: навчально-методичні рекомендації (для здобувачів вищої галузі знань 05 «Соціальні та поведінкові науки», спеціальності 054 «Соціологія»). [Ужгород. нац. ун-т; ф-т суп. наук; кафедра соціології та соціальної роботи). Ужгород, 2022.52 с.

Розробник: **Рюль Вікторія Олександрівна**, кандидат соціологічних наук, доцентка кафедри соціології та соціальної роботи, ДВНЗ «УжНУ»

Варга Наталія Іллівна, доктор соціологічних наук, доцентка кафедри соціології та соціальної роботи, ДВНЗ «УжНУ»

Рецензенти: **Щудло Світлана Андріївна**, доктор соціологічних наук, професор, завідувач кафедри завідувач кафедри правознавства, соціології та політології Дрогобицького державного педагогічного університету імені Івана Франка

Афанасьєв Дмитро Миколайович, кандидат соціологічних наук, доцент кафедри соціології та соціальної роботи Ужгородського національного університету

Методичні рекомендації розглянуто та затверджено на засіданні: кафедри соціології та соціальної роботи ДВНЗ «Ужгородський національний університет» (протокол № 13 від «24» травня 2022 р.) науково-методичної комісії факультету суспільних наук ДВНЗ «Ужгородський національний університет» (протокол № 8 від «7» червня 2022 р.)

© Варга Н.І., 2022 р.

© Рюль В.О., 2022 р.

© ДВНЗ «Ужгородський національний університет», 2022 р.

ЗМІСТ

1. ОПИС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ	4
2. ЗМІСТ ПРОГРАМИ НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ.....	5
3. СТРУКТУРА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ.....	8
4. ТЕМИ ПРАКТИЧНИХ ЗАНЯТЬ.....	9
5. САМОСТІЙНА РОБОТА.....	9
6. ІНДИВІДУАЛЬНА РОБОТА.....	11
7. МЕТОДИ НАВЧАННЯ ТА КОНТРОЛЮ.....	22
8. ПЕРЕЛІК ПИТАНЬ ДО ІСПИТУ	26
9. ТЕСТОВІ ЗАВДАННЯ ДО МОДУЛЬНИХ КОНТРОЛІВ ЗНАНЬ СТУДЕНТІВ.....	28
10. РЕКОМЕНДОВАНА ЛІТЕРАТУРА	51

ОПИС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

ВСТУП

Програма вивчення нормативної навчальної дисципліни “Сучасні соціологічні теорії” складена відповідно до освітньо-професійної програми підготовки бакалавр напряму (спеціальності) «Соціологія».

Міждисциплінарні зв'язки: з філософією, психологією, політологією, економікою, культурологією, статистикою, демографією та ін.

Метою викладання навчальної дисципліни “Сучасні соціологічні теорії” є ознайомити студентів з соціологічними теоріями сучасності, основними течіями та напрямками соціології від другої половини ХХ століття до наших днів, а також з найбільш актуальними проблемами сучасних соціологічних парадигм та усвідомити роль і значення сучасних соціологічних теорій у процесі розвитку суспільства, опанувати історичні форми та напрями розвитку соціологічних знань, їх взаємозв'язок, взаємовплив і наукову цінність з позицій сьогодення, а також науково-теоретичні, соціально-політичні та ідеологічні чинники впливу на розвиток, характер і спрямованість теоретичної думки та емпіричних досліджень у соціології.

Зміст навчальної дисципліни розкривається у темах, в яких виявлені загальні властивості та атрибути сучасних соціологічних теорій, продемонстровані їх основні течії та напрями; висвітлені найбільш актуальні версії соціологічного осмислення суспільства; проблематизовані основні парадигмальні настанови сучасної соціології; визначені актуальні теми сучасного соціологічного дискурсу.

Основними завданнями вивчення “Сучасні соціологічні теорії” є вивчення основ сучасної соціології, формування вміння визначати найбільш значущі теоретичні маркери сучасного соціологічного дискурсу, ознайомлення з основами соціологічного мислення.

Відповідно до освітньої програми, вивчення дисципліни сприяє формуванню у здобувачів вищої освіти таких компетентностей: здатність до абстрактного мислення, аналізу та синтезу на основі логічних аргументів та перевірених фактів; знання і розуміння предметної області та розуміння професії, базових понять соціології; здатність вчитися і бути сучасно навченим, до самоосвіти, постійного підвищення кваліфікації; здатність у процесі навчання та при самостійній підготовці; розуміння причинно-наслідкових зв'язків розвитку суспільства і умінь їх використовувати у професійній діяльності та всебічно аналізувати історичні процеси, події та факти з наукових позицій й їх тлумачення. Згідно з вимогами освітньо-професійної програми студенти повинні:

знати:

- основні напрями та школи сучасної соціологічної теорії;
- основні проблеми та протиріччя властиві сучасному соціологічному дискурсу;
- новітні тенденції у розвитку соціологічної науки.

вміти:

- розрізняти основні соціологічні підходи до вивчення соціальної реальності;
- формулювати їх переваги та недоліки;
- критично оцінювати концепції соціологічної думки;
- мати навички інтерпретації взаємозв'язку провідних концепцій з історичним, культурним та теоретичним контекстом їх виникнення;
- будувати дослідницьку логіку при вивченні деяких соціологічних проблем з точки зору різних соціологічних теорій.

мати навички:

застосування понятійно-категоріального апарату різних теоретико-методологічних підходів та сучасних соціологічних теорій у власних соціологічних дослідженнях.

ЗМІСТ ПРОГРАМИ НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Змістовий модуль 1. Сучасна соціологічна теорія: історичні витоки та основні школи

Тема 1. Особливості розвитку сучасної соціологічної теорії

Сутність соціально-філософських концепцій (Фрейдова соціологія, інтегральна соціологія П. Сорокіна, концепція масового суспільства масової культури та ін.), академічна соціологія (розуміюча соціологія, структурно-функціональний аналіз та ін.), прикладна соціологія як структурні елементи специфічних галузей сучасної західної соціології. Основні етапи розвитку сучасної західної соціології. Емпірична соціологія та її основні проблеми. Основні тенденції розвитку сучасного етапу західної соціології (позитивістсько-натуралістична, розуміюча соціологія). Соціальна теорія марксизму та її розвиток у сучасних умовах.

Тема 2. Сучасні соціологічні концепції суспільства

К. Попер та його теорія соціологемі відкритого та закритого суспільств. У. Ростоу про п'ять стадій технологічного розвитку суспільства. Еволюція суспільства Т. Парсонса. Макросоціологічна теорія

Е. Шілза. О. Тоффлер про сутність розвитку суспільного життя. Теорія індустріального суспільства у поглядах Р. Арона та У. Ростоу. Теорія “постіндустріального” суспільства (Д. Белл, З. Бжезинський, А. Тоффлер, А. Турен, Ж. Фурастьє). Сутність доринкового (традиційного), індустріального і постіндустріального суспільств. Модель соціальної стратифікації Р. Дарендорфа. Вчення П. Сорокіна про соціальну стратифікацію. Стратифікаційна модель У. Уотсона.

Тема 3. Структурний функціоналізм та неофункціоналізм

Витоки функціоналізму: А. Редкліф-Браун, Б. Малиновський.

Виникнення теорії функціоналізму. Функціоналізм Т. Парсонса. Теорія дії та теорія систем. Функції соціальної системи. Функціональний аналіз Р. Мертоні. Теорія середнього рівня. Поняття явних і латентних функцій. Функції та дисфункції. Функціональні альтернативи, функціональні елементи та функціональні заміники. Культура, структура та аномія. Функціональна теорія стратифікації К. Девіса та У. Мура. Критика функціоналізму. Неофункціоналізм. Д. Александер і П. Коломі.

Тема 4. Соціологічні теорії конфліктів

Теорія соціального конфлікту як альтернатива функціоналізму. Теорія конфлікту у поєднанні з функціоналізмом. Джерела теорії соціального конфлікту: марксизм, Г. Зіммель. Проблема конфліктних явищ у функціоналізмі. Теорія конфлікту Р. Дарендорфа. Соціологія конфлікту Р. Коллінза. Концепція позитивно-функціонального конфлікту Л. Козера. Загальна теорія конфлікту К. Боулдінга. Інституціональні підходи до конфлікту. Конфліктологія та “єдина теорія конфлікту”.

Критика теорій соціального конфлікту. Природа конфлікту: види конфліктогенів. Стратегії поведінки в конфлікті: конкуренція, пристосування, уникання, компроміс, співпраця. Способи та методи керування конфліктом.

Тема 5. Неомарксистські теорії у соціології

Критика марксизму неомарксистами. Критична теорія сучасного суспільства. Критика марксистських ідей представниками “першого покоління” Франкфуртської школи (Т. Адорно, М. Хокхаймер, З. Кракауер, Л. Левенталь). “Друге покоління” Франкфуртської школи: О. Негт, Ю. Габермас. Критична теорія Ю. Габермаса. Теорія комунікативної дії. Дискурс та консенсус. Поняття розуму в теорії Ю. Габермаса. Знання та інтерес.

“Колонізація життєсвіту”. Проблема ідентичності у Ю.Габермаса. Можливість ідентичності в складних суспільствах.

Неомарксизм та технокапіталізм. Сучасний марксизм: І.Валлерштайн та теорії світової системи. Постмарксизм. Аналітичний марксизм. Емпіричний марксизм. Постмодерністська версія марксистської теорії. Сучасна (нова) економічна соціологія. Неоінституціональна теорія: Р.Коуз, К.Ерроу, О.Уільямсон. Фордизм та постфордизм.

Тема 6. Соціальні теорії постмодернізму

Витоки постмодернізму: антропологічний структуралізм К.Леві-Стросса. Постструктуралізм і постмодернізм. Критика модернізму. Ж.Дерріда: онто-тео-телео-фалло-фоно-логоцентризм. Соціологічні проблеми філософії М.Фуко. Археологія знання та поняття епістемі. Генеалогія влади. Історія сексуальності: турбота про себе. Наглядати і карати. Соціальна теорія Ж.Бодріяра: суспільство споживання. Гіперреальність, симуляція, симулякр. Спокуса. Соціально-економічна теорія Ж.Бодріяра. Критика соціальних теорій постмодернізму. Вплив постмодерністів на соціологічні теорії сучасності.

Тема 7. Феноменологічна соціологія

Основні ідеї феноменологічної соціології А.Шюца. Змістовна будова соціального світу. Соціальна реальність та життєвий світ. Феноменологія Т.Лукмана. Феноменологічний аналіз соціальної стабільності. Проблеми смислових криз. Розвиток та трансформація феноменологічної соціології. Соціально-конструктивістський напрям. П.Бергер та Т.Лукман про соціальне конструювання реальності. Феноменологія “чужого”. Проблема “чужий/інший” у соціології. Феноменологія та когнітивна соціологія (А.Сікулер).

Тема 8. Етнометодологія

Етнометодологія Г.Гарфінкеля. Феноменологія та етнометодологія. Тотожність опису і конструювання соціальної реальності. Етнометодологічні дослідження контексту соціальних інститутів. Етнометодологічний аналіз розмов. Поєднання мовленнєвих засобів та невербальних дій.

Етнометодологія та символічний інтеракціонізм. Критика етнометодології.

Змістовий модуль 2. Розвиток інтеграції в сучасній соціології. Від сучасної до пост сучасної соціальної теорії.

Тема 9. Теорія обміну

Роль соціальної психології груп у розвитку теорії обміну. Біхевіоризм Б.Скіннера.

Теорія обміну Дж.Хоманса: основні постулати. Теорія обміну П.Блау. Теорія обміну Р.Емерсона.

Теорія обміну та соціологія раціонального вибору. Теорія обміну та мережевий підхід.

Тема 10. Теорія систем у соціології

Теорія систем У.Баклі. Можливості використання теорії систем у соціології.

Теорія систем Н.Лумана. Визначення суспільства і теорія знання. Поняття комунікації. Аутопоезис. Суспільство як аутопоезійна система. Проблема подвійної можливості. Диференціація.

Тема 11. Багатомірна соціологія та проблема інтегрального синтезу

Інтегральний синтез полярних позицій: проблема взаємозв'язку мікро- і макрорівневих суспільних проблем. Синтез мікро- і макротеорій, мікро- та макрорівнів. Ю.Габермас та поєднання парадигм. Концепція Дж.Рітцера. Багатомірна соціологія Д.Александера. Діалектичне поєднання полярних позицій А.Ліску. Мікроосновна макросоціологія. Теорія структуризації Е.Гідденса. Взаємозв'язок інтеграції, системних протиріч і соціальних

конфліктів. М.Арчер і морфогенез. П.Бурдье: подолання суб'єкт-об'єктного протиставлення. Габітус і поле.

Тема 12. Сучасне суспільство: актуальні соціологічні версії

“Глобальне селище” М.Маклюєна. “Суспільство ризику” У.Бека. “Індивідуалізоване суспільство” З.Баумана. “Макдональдизація” суспільства Дж.Рітцера. Інформаційне суспільство (М.Кастельс). Цивілізаційна модель С.Гантінгтона.

Тема 13. Основні парадигмальні настанови сучасних соціологічних дискурсів

Визначення сучасності через префікс “пост-”. Модерн/Постмодерн. Модерн як незавершений проект (Ю.Габермас). Культура Постмодерну (П.Козловскі). Постмодерна соціологія (З.Бауман). Сучасна епоха як Просвітництво. Інформатизація. Вплив ЗМІ на формування свідомості людини. “Галактика Гуттенберга”. Переваги Інтернету. Наслідки інформатизації: інформаційні війни. Ідентичність. Походження сучасної теорії ідентичності: Е.Еріксон. Осмислення ідентичності І.Гофманом. Класифікація ідентичності за джерелами (С.Гантінгтон). Вертикальний та горизонтальний виміри ідентичності (Ю.Габермас). Проблема ідентичностей у А.Піццорно. Проблема множинного “Я” (Дж.Ельстер). Ідентичність та визнання (А.Хоннет). Ідентичність та “повернення дієвця” (А.Турен).

Соціологічні теорії гендеру. Фемінізм. Гендерна нерівність. Феміністська соціологічна теорія. Теорія культурного фемінізму. Глобалізація. Підходи до осмислення: З.Бауман, М.Маклюєн, Ю.Габермас, С.Гантінгтон, Е.Гідденс, Дж.Рітцер. Інтимність та публічність (Е.Гідденс). Глобалізація та американізація. Глобалізація та європоцентризм. Проблема “Схід/Захід”. Інтернаціоналізація. Мультикультуралізм та відмирання ідеї нації. Толерантність. Політкоректність. Нерівність. Свобода. Визнання. Прогностичні погляди на соціологію. Пророцтво кризи (А.Гоулднер).

СТРУКТУРА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Назви змістових модулів і тем	Кількість годин					
	Усього	Форма навчання: денна				
		у тому числі				
		Лекції	Практичні (семінарські)	Лабораторні	Індивідуальна робота	Самостійна робота
Модуль 1.						
Тема1. Особливості розвитку сучасної соціологічної теорії	7	2	1			4
Тема 2. Сучасні соціологічні концепції суспільства	6	2	1			3
Тема3. Структурний функціоналізм та неофункціоналізм	7	2	1			4
Тема 4. Соціологічні теорії конфліктів	6	1	1			4
Тема 5. Неомарксистські теорії у соціології	5	1	1			3
Тема 6. Соціальні теорії постмодернізму	6	1	1			4
Тема 7. Феноменологічна соціологія	6	1	2			3
Модульна контрольна робота	2					
Разом за модуль	45	10	8			26
Модуль 2.						
Тема 8. Етонометодологія	7	2	1			4
Тема 9. Теорія обміну	6	1	1			4
Тема 10. Теорія систем у соціології	4	1	1			2
Тема 11. Багатомірна соціологія та проблема інтегрального синтезу	6	1	1			4
Тема 12. Сучасне суспільство: актуальні соціологічні версії	5	2	1			2
Тема 13. Основні парадигмальні настанови сучасних соціологічних дискурсів	6	1	1			4
Модульна контрольна робота	2					
Разом за модуль	37	8	6			20
Разом за семестр	82	18	14			46

ТЕМИ ПРАКТИЧНИХ ЗАНЯТЬ

№ з/п	Назва теми	Кількість годин	
		денна	заочна
1.	Особливості розвитку сучасної соціологічної теорії	2	1
2.	Сучасні соціологічні концепції суспільства	1	1
3.	Сучасні соціологічні теорії поведінки людини в суспільному житті	2	
4.	Соціологія конфліктів	1	1
5.	Соціологічні процеси в сучасній соціології	1	
6.	Сучасні соціологічні концепції економічного життя	2	1
7.	Проблема влади та демократії на сучасному етапі	1	1
8.	Управління суспільством — одна з основних проблем сучасної соціології	1	
9.	Інтеракціонізм як один з напрямів соціальної психології	2	1
10.	Дослідження масової комунікації в сучасній соціології	1	1
	Разом	14	7

САМОСТІЙНА РОБОТА

Самостійна робота є основним засобом засвоєння студентом навчального матеріалу в час, вільний від обов'язкових навчальних занять, без участі викладача. Час, відведений для самостійної роботи студента, повинен становити біля ¼ частини академічного кредиту і в навчальну та індивідуальну роботу викладача не обліковується.

Зміст самостійної роботи по кожній навчальній дисципліні визначається робочою навчальною програмою дисципліни та методичними рекомендаціями викладача.

Самостійна робота студентів забезпечується всіма навчально-методичними засобами, необхідними для вивчення конкретної навчальної дисципліни чи окремої теми: підручниками, навчальними та методичними посібниками, конспектами лекцій, навчально-лабораторним обладнанням, інтерактивними навчально-методичними комплексами дисциплін, електронно-обчислювальною технікою тощо.

№ з/п	Назва теми	Кількість годин	
		денна	заочна
1.	Особливості впливу фрейдової соціології на розвиток сучасної	1	
2.	соціології.	1	
3.	Основні положення концепції масового суспільства і масової культури	1	
4.	Структурно-функціональний аналіз як один із напрямів сучасної соціології.	1	
5.	Основні проблеми емпіричної соціології.	1	
6.	Позитивістсько-натуралістичний напрям розвитку західної соціології.	1	

7.	Особливості неомарксистської соціології.	1	
8.	Розуміюча соціологія та її вплив на розвиток сучасної соціології.	1	
9.	Сутність соціальної теорії марксизму та її місце в сучасній соціології.	1	
10.	Основні ідеї теорії соціології відкритого та закритого суспільств К. Попера.	1	
11.	Погляди О. Тоффлера про сутність розвитку суспільного життя.	1	
12.	Теорія індустріального суспільства Р. Арона.	1	
13.	Теорія індустріального суспільства У. Ростоу.	1	
14.	О. Тоффлер про сутність постіндустріального суспільства.	1	
15.	А. Турен та його ідеї про постіндустріальне суспільство.	1	
16.	Основні положення постіндустріального суспільства Ж. Фурастьє.	1	
17.	П. Сорокін про поняття та основні форми соціальної стратифікації.	1	
18.	П. Сорокін про місце флуктуації у визначенні економічної стратифікації.	1	
19.	Основні положення флуктуації висоти та профілю економічної стратифікації П. Сорокіна.	1	
20.	Основні ідеї політичної стратифікації П. Сорокіна.	1	
21.	П. Сорокін про сутність флуктуації професійної стратифікації.	1	
22.	Стратифікаційна модель У. Уотсона.	1	
23.	Концепція соціальної мобільності П. Сорокіна.	1	
24.	Вплив ідей соціальної стратифікації Р. Дарендорфа, П. Сорокіна, У. Уотсона на сучасну структуру суспільства	1	
25.	Теорія особистої аномії Р. Мертон.	1	
26.	Теорія дій Т. Парсонса.	1	
27.	Вчення про архетипи та соціальну поведінку К. Юнга.	1	
28.	Соціальні форми деструктивної поведінки Е. Фромма.	1	
29.	Сутність теорії соціальної установки.	1	
30.	Диспозиційна теорія особистості.	1	
31.	Соціологічна теорія “символічного насильства” П. Бурдьє.	1	
32.	Соціальна логіка міжсуб’єктних комунікацій Ю. Хабермаса.	1	
33.	Сутність протилежності теорій Р. Мертон і Т. Парсонса щодо поведінки людей.	1	
34.	Ідеї про поведінку людей К. Юнга і Е. Фромма, актуальні в сучасних умовах розвитку суспільства.	1	
35.	Сучасні проблеми поведінки людей на основі сучасних соціологічних концепцій про поведінку.	1	
36.	Діалектична теорія конфлікту Р. Дарендорфа.	1	
37.	Теорія соціальних конфліктів Л. Козера.	1	
38.	Погляди Р. Паркера на взаємодію як основу конфлікту.	1	
39.	Концепція конфліктних явищ Т. Парсонса.	1	
40.	Сутність “критично-рефлекторної” концепції А. Гоулдера.	1	
41.	Погляди Л. Бурдьє на сутність конфлікту.	1	

42.	Відмінність концепцій конфлікту нового інституціонального підходу і конфліктних явищ Т. Парсонса.	1	
	Разом	42	

Виконайте подані теми у вигляді презентації:

1. Інтегральна соціологія П. Сорокіна.
2. Осовні етапи розвитку сучасної західної соціології.
3. Основні проблеми емпіричної соціології на сучасному етапі.
4. К. Попер та його теорія соціології відкритого та закритого суспільств.
5. Концепція технологічного розвитку суспільства Т. Парсонса.
6. Макросоціологічна теорія Е. Шілза.
7. О. Тоффлер про розвиток суспільного життя.
8. Теорія індустріального суспільства У. Росту.
9. Модель соціальної стратифікації Р. Дарендорфа.
10. Стратифікаційна модель У. Уотсона.
11. Теорія соціальної поведінки К. Юнга.
12. Диспозиційна теорія особистості.
13. Соціологічна теорія “символічного насильства” П. Бурдьє.
14. Концепція соціальних конфліктів Л. Козера.
15. Соціокультурна динаміка П. Сорокіна.
16. Теорія “масової культури” та її прояв у суспільному житті.
17. Концепція Т. Адорно про елітарну культуру.
18. Місце релігії у структурі культури з позицій представників функціональної школи.
19. С. Ліпсет про роль моралі у взаємодії політичних організацій.
20. “Емпірична школа” про систему управління людськими відносинами.
21. Концепція “революції менеджерів” про сутність управління.
22. Місце теорії соціальної організації в управлінні соціальними процесами.
23. Основні ідеї концепції соціотехнічної організації.
24. Г. Олдріх про сутність взаємодії організації з соціальним середовищем.
25. Погляди С. Ліпсета про сутність демократії.
26. Концепція деідеологізації Д. Белла.
27. О. Тоффлер про демократичний устрій суспільства.
28. Проблеми влади та демократії у вченні М. Корзє.
29. Порівняльний аналіз поглядів К. Маркса, М. Вебера та Т. Веблена у формуванні економічної соціології.
30. Особливості розвитку економічної соціології в сучасних умовах.

ІНДИВІДУАЛЬНА РОБОТА СТУДЕНТА

Індивідуальна робота студента залежить від структури та змісту навчального предмету. Вона може включати наступні завдання:

- конспект із теми (модуля) за заданим планом або планом, який студент розробив самостійно (як виняток, для студентів денної форми навчання з невеликих за обсягом навчальних курсів та для студентів заочної форми навчання);
- реферат з теми (модуля) або вузької проблематики (як виняток, для студентів денної форми навчання з коротких навчальних курсів та для студентів заочної форми навчання);
- розв’язування та складання розрахункових або практичних (наприклад, ситуативних) задач різного рівня з теми (модуля) або курсу;
- розроблення теоретичних або прикладних (діючих) функціональних моделей явищ, процесів, конструкцій тощо;

– комплексний опис будови, властивостей, функцій, явищ, об'єктів, конструкцій тощо;
– анотація прочитаної додаткової літератури з курсу, бібліографічний опис, історичні розвідки тощо.

Зразки індивідуальних навчальних завдань

«Сучасні соціологічні теорії»

Індивідуальна робота студента №1

1. До I модуля

Реферат до I модуля

Сутність інтегральної соціології П. Сорокіна.

Особливості неомарксистської соціології.

2. Презентації до I модуля:

Погляди на соціально-культурні правила, “стиль життя” П. Бурдьє.

Т. Парсонс про місце релігії у структурі культури.

3. Підготувати лекцію на тему:

Неоінституціональна теорія: Р.Коуз, К.Ерроу, О.Уільямсон.

2. До II модуля

Реферати до II модуля

П. Сорокін про сутність флуктуації професійної стратифікації.

Основні ідеї теорії соціології відкритого та закритого суспільств К. Попера.

2. Презентації до II модуля:

Соціальні форми деструктивної поведінки Е. Фромма.

Теорія кооперації та конкуренції М. Дойча. М. Дойч про сутність “закона соціальних відносин”.

3. Підготувати лекцію на тему:

Соціальна теорія Ж.Бодріяра.

«Сучасні соціологічні теорії»

Індивідуальна робота студента №2

1. До I модуля

Реферат до I модуля

Гідденс про сутність суспільних конфліктів.

Діалектична теорія конфлікту Р. Дарендорфа.

2. Презентації до I модуля:

Погляди Л. Бурдьє на сутність конфлікту.

Сучасні проблеми поведінки людей на основі сучасних соціологічних концепцій про поведінку.

3. Підготувати лекцію на тему:

Технокапіталізм.

2. До II модуля

Реферати до II модуля

Теорія індустріального суспільства У. Ростоу.

П. Сорокін про місце флуктуації у визначенні економічної стратифікації.

2. Презентації до II модуля:

Основні ідеї соціокультурної динаміки П. Сорокіна.

Сутність історичної соціології “осьового часу” К. Ясперса.

3. Підготувати лекцію на тему:
Фордизм та постфордизм.

«Сучасні соціологічні теорії»
Індивідуальна робота студента №3

1. До I модуля

Реферат до I модуля

Диспозиційна теорія особистості.

Основні ідеї політичної стратифікації П. Сорокіна.

О. Тоффлер про сутність постіндустріального суспільства.

2. Презентації до I модуля:

Концепція соціальної мобільності П. Сорокіна.

Сутність “порівняльної макросоціології” Р. Сведберга.

3. Підготувати лекцію на тему:

Феноменологічна соціологія

2. До II модуля

Реферати до II модуля

Значення теорій конфлікту Р. Дарендорфа і Л. Козера на сучасному етапі розвитку суспільства

П. Сорокін про сутність внутрішньо-професійної та міжпрофесійної стратифікацій.

2. Презентації до II модуля:

Проблема влади та демократії у вченнях Р. Даля і М. Корзє.

Концепція деідеологізації Д. Белла.

3. Підготувати лекцію на тему:

Визначення суспільства і теорія знання.

«Сучасні соціологічні теорії»
Індивідуальна робота студента №4

1. До I модуля

Реферат до I модуля

Структурно-функціональний аналіз як один із напрямів сучасної соціології.

Основні проблеми емпіричної соціології.

2. Презентації до I модуля:

Концепція деідеологізації Е. Шілза.

Стратифікаційна модель У. Уотсона.

3. Підготувати лекцію на тему:

Етнометодологія: тотожність опису і конструювання соціальної реальності.

2. До II модуля

Реферати до II модуля

Теорія соціальних конфліктів Л. Козера. Погляди Р. Паркера на взаємодію як основу конфлікту.

Соціологічна теорія “символічного насильства” П. Бурдьє.

2. Презентації до II модуля:

Сутність інституціоналізації соціології економічного життя.

Сутність соціально-філософської концепції “революції менеджерів”.

3. Підготувати лекцію на тему:

Теорія обміну Дж.Хоманса: основні постулати.

«Сучасні соціологічні теорії»

Індивідуальна робота студента №5

1. До I модуля

Реферат до I модуля

Особливості розвитку соціології економічного життя з початку 70-х років XX ст. до тепер.
Погляди О. Тоффлера на демократичний устрій суспільства.

2. Презентації до I модуля:

Характеристика основних етапів розвитку сучасної соціології.

Макросоціологічна теорія Е. Шілза.

3. Підготувати лекцію на тему:

Цивілізаційна модель С.Гантінгтона. “Глобальне селище” М.Маклюєна.

2. До II модуля

Реферати до II модуля

А. Турен та його ідеї про постіндустріальне суспільство.

Ідеї про поведінку людей К. Юнга і Е. Фромма, актуальні в сучасних умовах розвитку суспільства.

2. Презентації до II модуля:

Сутність “критично-рефлекторної” концепції А. Гоулдера.

Вплив “масової культури” на розвиток суспільних відносин.

3. Підготувати лекцію на тему:

“Макдональдизація” суспільства Дж.Рітцера. Інформаційне суспільство (М.Кастельс).

«Сучасні соціологічні теорії»

Індивідуальна робота студента №6

1. До I модуля

Реферат до I модуля

Сутність етноцентричного підходу до розуміння культури.

Теорія індустріального суспільства Р. Арона.

2. Презентації до I модуля:

Розуміюча соціологія та її вплив на розвиток сучасної соціології.

К. Ясперс та представників функціональної школи.

3. Підготувати лекцію на тему:

Структуралістський конструктивізм П.Бурд’є.

2. До II модуля

Реферати до II модуля

Р. Мертон про вплив соціокультурних структур на формування особистості.

Концепція соціального конфлікту К. Боулдінга.

2. Презентації до II модуля:

У. Ростоу про п’ять стадій технологічного розвитку суспільства.

С. Ліпсет про роль моралі в системі політичних організацій.

3. Підготувати лекцію на тему:

Сучасне суспільство: актуальні соціологічні версії

«Сучасні соціологічні теорії»

Індивідуальна робота студента №7

1. До I модуля

Реферат до I модуля

Основні положення концепції масового суспільства і масової культури.

Основні ідеї теорії соціології відкритого та закритого суспільств К. Попера.

2. Презентації до I модуля:

П. Сорокін про поняття та основні форми соціальної стратифікації.

Соціальна логіка міжсуб'єктних комунікацій Ю. Хабермаса.

3. Підготувати лекцію на тему:

Проблема “Модерн/Постмодерн” у сучасній соціології.

2. До II модуля

Реферати до II модуля

Погляди О. Тоффлера про сутність розвитку суспільного життя.

Погляди Р. Мертон на місце релігії у структурі культури.

2. Презентації до II модуля:

С. Ліпсет про сутність демократії.

Особливості ідей деідеологізації Е. Шілза і Д. Белла.

3. Підготувати лекцію на тему:

Глобалізм, глобалізація, інтернаціоналізація, мультикультуралізм.

«Сучасні соціологічні теорії»

Індивідуальна робота студента №8

1. До I модуля

Реферат до I модуля

Основні положення постіндустріального суспільства Ж. Фурастьє.

Теорія особистої аномії Р. Мертона.

2. Презентації до I модуля:

С. Ліпсет про сутність демократії.

Особливості взаємодії організації із соціальним середовищем.

3. Підготувати лекцію на тему:

2. До II модуля

Реферати до II модуля

Основні ідеї теорії соціології відкритого та закритого суспільств К. Попера.

Погляди О. Тоффлера про сутність розвитку суспільного життя.

2. Презентації до II модуля:

Основні ідеї концепції елітної культури та її вплив на формування людини і людських відносин.

Система управління людськими відносинами у поглядах представників “емпіричної школи”.

3. Підготувати лекцію на тему:

Особливості структурного функціоналізму Р. Мертона. Функціональний аналіз як схема інтерпретації та як ідеологія.

«Сучасні соціологічні теорії»

Індивідуальна робота студента №9

1. До I модуля

Реферат до I модуля

Концепція конфліктних явищ Т. Парсонса.

Роль концепції неформальних і добровільних організацій у системі управління.

2. Презентації до I модуля:

Основні положення концепції масового суспільства і масової культури.

Місце релігії у структурі культури на основі аналізу поглядів

3. Підготувати лекцію на тему:

Феноменологічна соціологія А.Шюца

2. До II модуля

Реферати до II модуля

Основні ідеї постіндустріального суспільства Д. Белла.

Теорія дій Т. Парсонса.

2. Презентації до II модуля:

Характеристика ідей демократичного суспільного життя О. Тоффлера та У. Ростоу.

Соціальна логіка міжсуб'єктних комунікацій Ю. Хабермаса.

3. Підготувати лекцію на тему:

Основи невербальної комунікації: поєднання мовленнєвих засобів та невербальних дій.

«Сучасні соціологічні теорії»

Індивідуальна робота студента №10

1. До I модуля

Реферат до I модуля

Сутність культурного релятивізму та його місце у структурі сучасної соціології.

Основні ідеї управління в теорії соціальної організації.

2. Презентації до I модуля:

П. Сорокін про поняття та основні форми соціальної стратифікації.

Сутність протилежності теорій Р. Мертона і Т. Парсонса щодо поведінки людей.

3. Підготувати лекцію на тему:

Проблема подолання суб'єкт-об'єктного протиставлення у соціологічній теорії Н.Еліаса.

2. До II модуля

Реферати до II модуля

Прикладна соціологія та її місце в сучасній західній соціології.

Т. Парсонс про еволюцію суспільства.

2. Презентації до II модуля:

Вплив вчень К. Маркса, М. Вебера та Т. Веблена на становлення і розвиток економічної соціології.

Відмінність теорії соціальної організації від соціологічної організації.

3. Підготувати лекцію на тему:

Функціональна теорія стратифікації.

«Сучасні соціологічні теорії»

Індивідуальна робота студента №11

1. До I модуля

Реферат до I модуля

Позитивістсько-натуралістичний напрям розвитку західної соціології.

Сутність теорії соціальної установки.

2. Презентації до I модуля:

Відмінність концепцій конфлікту нового інституціонального підходу і конфліктних явищ Т. Парсонса.

Основні ідеї демократичного суспільного життя У. Ростоу.

3. Підготувати лекцію на тему:

Проблема впливу соціології на суспільні практики.

2. До II модуля

Реферати до II модуля

Погляди Р. Мертон на місце релігії у структурі культури.

П. Сорокін про поняття та основні форми соціальної стратифікації.

2. Презентації до II модуля:

Сутність відмінностей соціокультурних поглядів П. Сорокіна і Р. Мертон та їх значення в розвитку суспільства.

Вчення про архетипи та соціальну поведінку К. Юнга.

3. Підготувати лекцію на тему:

“Електронна комунікація”: переваги та недоліки.

«Сучасні соціологічні теорії»

Індивідуальна робота студента №12

1. До I модуля

Реферат до I модуля

Сутність соціальної теорії марксизму та її місце в сучасній соціології.

Поняття ризику в теоріях Е. Гідденса та У. Бека.

2. Презентації до I модуля:

Сутність концепції соціотехнічної організації.

Особливості ідей деідеологізації Е. Шілза і Д. Белла.

3. Підготувати лекцію на тему:

Етика етнометодолога.

2. До II модуля

Реферати до II модуля

Функції соціального конфлікту (за Л. Козером).

Критика Модерну в сучасних соціологічних теоріях.

2. Презентації до II модуля:

Вплив символічного інтеракціонізму Дж. Г. Міда на комунікативну теорію Ю. Габермаса

Соціологія перед обличчям глобальних катаклізмів.

3. Підготувати лекцію на тему:

Глобалізація як міф наукового дискурсу.

«Сучасні соціологічні теорії»

Індивідуальна робота студента №13

1. До I модуля

Реферат до I модуля

Особливості функціональної антропології Б.Малиновського
“Сучасність” як семантичне і культурне поле. Соціологічні визначення сучасності.

2. Презентації до I модуля:

Вплив соціології на суспільні практики.
Трансформація інтимності (Е.Гідденс).

3. Підготувати лекцію на тему:

Інформаційне суспільство та проблема приватності.

2. До II модуля

Реферати до II модуля

Вплив ЗМІ на формування свідомості людини.
Археологічний метод М.Фуко.

2. Презентації до II модуля:

Критика соціальних теорій постмодернізму.
Інновація як предмет соціологічного дослідження.

3. Підготувати лекцію на тему:

Постмодерністська версія марксистської теорії.

«Сучасні соціологічні теорії»

Індивідуальна робота студента №14

1. До I модуля

Реферат до I модуля

Глобалізація чи американізація?
Проблема становлення особистості у “суспільстві споживання”.

2. Презентації до I модуля:

Позитивні та негативні наслідки інформатизації.
Подолання суб’єкт-об’єктного протиставлення: П.Бурд’є.

3. Підготувати лекцію на тему:

Телебачення в соціологічних працях сучасності.

2. До II модуля

Реферати до II модуля

Суспільство як система, що само організується.
Мережевий підхід у соціології.

2. Презентації до II модуля:

Критика теорій соціального конфлікту.
Аналітика конфлікту.

3. Підготувати лекцію на тему:

Криза статевої ідентичності: сучасні способи подолання.

«Сучасні соціологічні теорії»

Індивідуальна робота студента №15

1. До I модуля

Реферат до I модуля

Критика функціоналізму Р.Мертон на неофункціоналістами.

Фордизм та постфордизм.

2. Презентації до I модуля:

Ідентичність та ідентичності.

Конфлікт: способи виходу та алгоритми припинення конфліктних ситуацій.

3. Підготувати лекцію на тему:

Соціологія раціонального вибору.

2. До II модуля

Реферати до II модуля

Різновиди етнометодологічних експериментів.

Функціональна теорія стратифікації К.Девіса та У.Мура.

2. Презентації до II модуля:

Соціоаналіз П.Бурд'є.

“Макдональдизація” суспільства.

3. Підготувати лекцію на тему:

Когнітивна соціологія

«Сучасні соціологічні теорії»

Індивідуальна робота студента №16

1. До I модуля

Реферат до I модуля

Вразливі місця інформатизованого суспільства.

Можливості використання теорії систем у сучасній соціології.

2. Презентації до I модуля:

Постмодерна соціологія З.Баумана.

Сучасні теорії гендеру.

3. Підготувати лекцію на тему:

Конфліктологія як наука.

2. До II модуля

Реферати до II модуля

“Екстремальний” фемінізм.

Глобалізація чи інтернаціоналізація.

2. Презентації до II модуля:

Мультикультуралізм та проблема визнання.

Символізм інтелектуальної власності.

3. Підготувати лекцію на тему:

Образ міста в сучасних соціологічних теоріях.

«Сучасні соціологічні теорії»

Індивідуальна робота студента №17

1. До I модуля

Реферат до I модуля

Порівняльний аналіз поглядів К. Маркса, М. Вебера та Т. Веблена у формуванні економічної соціології.

Основні ідеї концепції соціотехнічної організації.

2. Презентації до I модуля:

Стратифікаційна модель У. Уотсона.

Сучасні теорії гендеру.

3. Підготувати лекцію на тему:

Основні ідеї концепції соціотехнічної організації.

2. До II модуля

Реферати до II модуля

“Екстремальний” фемінізм.

Теорія дій Т. Парсонса.

2. Презентації до II модуля:

Мультикультуралізм та проблема визнання.

Символізм інтелектуальної власності.

3. Підготувати лекцію на тему:

Ідеї про поведінку людей К. Юнга і Е. Фромма, актуальні в сучасних умовах розвитку суспільства.

«Сучасні соціологічні теорії»

Індивідуальна робота студента №18

1. До I модуля

Реферат до I модуля

Вразливі місця інформатизованого суспільства.

Теорія кооперації та конкуренції М. Дойча.

2. Презентації до I модуля:

Соціальна логіка міжсуб'єктних комунікацій Ю. Хабермаса.

Сучасні теорії гендеру.

3. Підготувати лекцію на тему:

Гідденс про сутність суспільних конфліктів.

2. До II модуля

Реферати до II модуля

“Екстремальний” фемінізм.

Глобалізація чи інтернаціоналізація.

2. Презентації до II модуля:

Погляди Р. Мертон на місце релігії у структурі культури.

К. Ясперс та представників функціональної школи.

3. Підготувати лекцію на тему:

Погляди Л. Бурдьє на сутність конфлікту.

«Сучасні соціологічні теорії»

Індивідуальна робота студента №19

1. До I модуля

Реферат до I модуля

Сучасна теорія фемінізму

Антропологічний структуралізм Клод Леві-Стросс

2. Презентації до I модуля:

Класичні теоретики про сучасність (за Ритцером)

Інформаціоналізм та мережеве суспільство

3. Підготувати лекцію на тему:

Постструктуралізм

2. До II модуля

Реферати до II модуля

Різновиди Етнометодології.

Теорія обміну Пітера Блау

2. Презентації до II модуля:

Погляди Л. Бурдьє на сутність конфлікту.

Праці Річарда Емерсона і його послідовників

3. Підготувати лекцію на тему:

Мережева теорія

«Сучасні соціологічні теорії»

Індивідуальна робота студента №20

1. До I модуля

Реферат до I модуля

Розвиток соціології повсякденності

Теорія раціонального вибору

2. Презентації до I модуля:

Ідеї Югегена Хабермаса

Загальна теорія систем Ніколаса Лумана

3. Підготувати лекцію на тему:

Диференціація з точки зору теорії систем Лумана

2. До II модуля

Реферати до II модуля

Критика теорії конфлікту

Критичні теорія в соціології

2. Презентації до II модуля:

Неомарксистська економічна соціологія

Теорія соціального конфлікту як альтернатива функціоналізму

3. Підготувати лекцію на тему:

Стратифікаційна модель У. Уотсона.

МЕТОДИ НАВЧАННЯ ТА КОНТРОЛЮ

Згідно рішення Вченої ради УжНУ від 25 березня 2010 р. та «Тимчасового положення про систему оцінювання навчальної діяльності, порядок переведення, відрахування та поновлення студентів, які навчаються за кредитно-модульною системою організації навчального процесу в УжНУ» (від 15 лютого 2007 р.) навчальна діяльність студента оцінюється наступним чином.

Для лекційно-практичних, лекційно-лабораторних або лекційно-семінарських дисциплін 50 % балів оцінки модульного контролю виставляє лектор на підставі результатів перевірки рівня засвоєння теоретичного матеріалу дисципліни (теоретичний компонент оцінки). Теоретичний компонент оцінки складається з сумарних результатів проведених викладачем контрольних робіт.

50 % балів (практичний компонент) виставляє викладач, який веде практичні, лабораторні або семінарські заняття. Практичний компонент оцінки модульного контролю лекційно-практичних, лекційно-лабораторних або лекційно-семінарських дисциплін складає поточна успішність – усні та письмові відповіді під час занять (не більше 30 % балів), оцінка письмових домашніх завдань або підготовки, виконання та захисту лабораторних робіт (не більше 20 % балів).

ШКАЛА ОЦІНЮВАННЯ ЗНАЬ СТУДЕНТА

Мінімальний бал для отримання позитивної оцінки	Оцінка за розширеною національною шкалою (екзамен, диф. залік)	Критерії знань	Оцінка за шкалою ECTS
90-100	Відмінно	Студент виявляє початкові творчі здібності, самостійно визначає окремі цілі власної навчальної діяльності, оцінює окремі нові факти, явища, ідеї; знаходить джерела інформації та самостійно використовує їх відповідно до цілей, поставлених викладачем дисципліни. Студент вільно висловлює власні думки, визначає програму особистої пізнавальної діяльності, самостійно оцінює різноманітні життєві явища і факти, виявляючи особисту позицію щодо них; без допомоги викладача знаходить джерела інформації і використовує одержані відомості відповідно до мети та завдань власної пізнавальної діяльності. Використовує набуті знання і вміння в нестандартних ситуаціях.	A
82-89	Добре	Студент вільно (самостійно) володіє вивченим обсягом матеріалу, в тому числі застосовує його на практиці; вільно розв'язує завдання в стандартних ситуаціях, самостійно виправляє, допущені помилки, добирає переконливі аргументи на підтвердження вивченого матеріалу дисципліни.	B
74-81	Добре	Студент вміє порівнювати, узагальнювати, систематизувати інформацію під керівництвом викладача, в цілому самостійно застосовувати її на практиці, контролювати власну діяльність, виправляти помилки і добирати аргументи на підтвердження певних думок під керівництвом викладача.	C

64-73	Задовільно	Студент може відтворити значну частину теоретичного матеріалу, виявляє знання і розуміння основних положень, за допомогою викладача може аналізувати навчальний матеріал, порівнювати, робити висновки, виправляти допущені помилки.	D
60-63	Задовільно	Студент володіє матеріалом на рівні, вищому за початковий, здатний за допомогою викладача логічно відтворити значну його частину.	E
35-59	Незадовільно	Студент володіє матеріалом на рівні окремих фрагментів, що становлять незначну частину навчального матеріалу з дисципліни.	FX
1-34	Незадовільно	Студент володіє навчальним матеріалом на рівні елементарного розпізнавання і відтворення окремих фактів, елементів, об'єктів дисципліни, що позначаються ним окремими словами чи реченнями.	F

За звичайний (недиференційований) залік національна оцінка «зараховано» відповідає оцінці від 50 до 100 балів за 100-бальною шкалою, а оцінка «незараховано» – від 35 до 49 балів.

За результатами двох модульних контролів визначається підсумкова семестрова оцінка успішності студента (середній бал за два модульні контролі) з кожної навчальної дисципліни за 100-бальною шкалою та виставляється державна оцінка за розширеною національною шкалою («відмінно», «добре», «задовільно», «незадовільно») відповідно до шкали переведення балів.

Студент, який отримав до 34 балів не допускається до складання заліку/іспиту та повинен відпрацювати матеріал з дисципліни в установленому порядку.

Інформація про підсумкову успішність студентів з навчальної дисципліни за семестр подається викладачем у деканат.

Засоби оцінювання та методи демонстрування результатів навчання

Засобами оцінювання результатів навчання та методами демонстрування з навчальної дисципліни є:

- поточний контроль – здійснюється для всіх видів аудиторних занять під час їх проведення. Метою поточного контролю є визначення рівня досягнень дисциплінарних результатів навчання студента за певним розділом (темою) робочої програми дисципліни, практичними заняттями, самостійною роботою;
- проміжний (модульний) контроль має на меті оцінювання знань, умінь та практичних навичок студента, набутих під час засвоєння теоретичного і практичного матеріалу після вивчення логічно завершеної частини навчальної дисципліни;
- підсумковий контроль передбачає комплексне оцінювання рівня сформованості результатів навчання з дисципліни.
- **Форми контролю та критерії оцінювання результатів навчання**
- *Форми поточного контролю:* розв'язування задач (обчислення статистичних показників), самостійна робота, стандартизовані тести, аналітичний звіт, реферат, доповідь з презентацією.
- Знання, вміння та навички студентів оцінюються через визначення якості виконання конкретизованих завдань. Кількісна оцінка певного поточного контролю за конкретним видом навчального заняття визначається як сума балів за окремі види навчальної роботи. Максимальна кількість балів, яку може отримати студент за результатами поточного контролю протягом одного модуля – 50.
- *Форма модульного контролю:* контрольна робота. Передбачає розкриття теоретичних питань і розв'язування задач. Кожне завдання модульної контрольної роботи (2 теоретичні і 3 практичні завдання) оцінюється окремо. Загальна оцінка розраховується як сума оцінок: теоретична частина – 20 балів (по 10 балів кожне теоретичне питання); практична частина оцінюється в 30 балів – по 10 балів за кожне завдання (разом за контрольну – 50 балів). Підсумкова оцінка за кожний модуль

складається із суми балів за поточне оцінювання і результату модульної контрольної роботи (максимальна оцінка – 100 балів).

- Форма підсумкового семестрового контролю: іспит у формі комп'ютерного тестування.
- Результат екзаменаційного контролю визначається як середньоарифметичне значення двох модулів. Якщо студент погоджується з набраною кількістю балів, ця оцінка може бути виставлена в екзаменаційну відомість. Якщо студент не отримав достатньої кількості балів (менше 60) або не погоджується з підсумковою оцінкою, то він складає іспит у формі письмової роботи. Максимальна оцінка за письмову роботу на іспиті – 100 балів.

- Змістові модулі можуть оцінюються наступним чином:

Модульна контрольна робота	Оцінка за роботу на практичних заняттях	Індивідуальна робота студента	Всього
40 балів	40	20	100

- Семестрова оцінка є результатом середнього арифметичного балів двох змістових модульних контролів (наприклад, студент за результатами першого модульного контролю набрав 80 балів; за результатами другого модульного контролю набрав 90 балів; семестрова оцінка у подібному випадку виставляється так: $(80+90) : 2 = 85$)
- Розподіл балів, які отримують здобувачі вищої освіти (модуль1)

Поточне оцінювання та самостійна робота							Модульна контрольна робота	Сума
T1	T2	T3	T4	T5	T6	T7	30	100
10	10	10	10	10	10	10		

- Розподіл балів, які отримують здобувачі вищої освіти (модуль2)

Поточне оцінювання та самостійна робота						Модульна контрольна робота	Сума
T8	T9	T10	T11	T12	T13	40	100
10	10	10	10	10	10		

Оцінювання окремих видів навчальної роботи з дисципліни

Вид діяльності здобувача вищої освіти	Модуль 1		Модуль2	
	Кількість	Максимальна кількість балів (сумарна)	Кількість	Максимальна кількість балів (сумарна)
Практичні (семінарські) заняття	4	20	3	15
Лабораторні заняття (допуск. виконання та зихист)				

Комп'ютерне тестування при тематичному оцінюванні	2	20	2	20
Презентація	2	10	2	10
Реферат	2	10	2	10
Есе	2	10	2	5
Модульна контрольна робота		30		40
Разом		100		100

Критерії оцінювання модульної контрольної роботи

Критерії оцінювання теоретичних завдань на модульній контрольній роботі (максимальна кількість за 1 завдання – 10 балів):

0 – студент не володіє навчальним матеріалом та не в змозі його висвітлити; 1 – 3 балів – студент не володіє навчальним матеріалом у достатньому обсязі, проте фрагментарно, поверхово (без аргументації та обґрунтування) викладає окремі питання навчальної дисципліни, не розкриває зміст теоретичних питань; 4 – 6 балів – студент відтворює значну частину навчального матеріалу, висвітлює його основний зміст, виявляє елементарні знання окремих положень, записує основні статистичні показники, але здатний до глибокого, всебічного аналізу, обґрунтування та аргументації, не користується необхідною літературою; 7 – 9 балів – студент достатньо повно володіє навчальним матеріалом, обґрунтовано його викладає, в основному розкриває зміст теоретичних запитань, використовуючи при цьому обов'язкову літературу, послуговується науковою термінологією, але при висвітленні деяких питань не вистачає достатньої глибини та аргументації; 10 балів – студент у повному обсязі володіє навчальним матеріалом, вільно, самостійно та аргументовано його викладає, глибоко та всебічно розкриває зміст теоретичних запитань та практичних завдань, використовуючи при цьому обов'язкову та додаткову літературу, вільно послуговується науковою термінологією.

- *Критерії оцінювання практичних завдань на модульній контрольній роботі (максимальна кількість за 1 завдання – 10 балів):*

- 0 балів – студент не розуміє змісту практичного завдання; 1 – 3 бали – обчислює статистичні показники тільки з підказкою; 4 – 6 балів – при обчисленні статистичних показників студент допускає істотні неточності та помилки; 7 – 9 балів – при розв'язуванні задач студентом допускаються неістотні неточності та незначні помилки; 10 балів – студент розв'язує задачі стандартним або оригінальним способом, наводить аргументи на підтвердження власних думок, здійснює аналіз та робить висновки.

- **Критерії оцінювання підсумкового семестрового контролю**

- Підсумковий семестровий контроль з дисципліни «Соціальна і демографічна статистика» здійснюється в письмовій формі за екзаменаційними білетами. Екзаменаційний білет складається з п'яти завдань, що носять стереотипний (2 завдання по 15 балів), діагностичний (2 завдання по 20 балів) та евристичний характер (1 завдання – 30 балів).

- *Критерії оцінки стереотипного завдання (максимальна кількість за 1 завдання – 15 балів):*

- 0 балів – студент не розуміє змісту практичного завдання; 1 – 4 бали – вирішення завдання містить лише формулу розрахунку; 5 – 8 балів – вирішення завдання містить формулу розрахунку та пояснення до неї; 9 – 11 балів – вирішення завдання містить формулу розрахунку, пояснення до неї та обґрунтування використання саме цієї формули; 12 – 14 балів – вирішення завдання містить формулу розрахунку,

пояснення до неї, обґрунтування використання саме цієї формули та підстановку вхідних даних у формулу; 15 балів – вирішення завдання містить формулу розрахунку, пояснення до неї, обґрунтування використання саме цієї формули, підстановку у формулу, правильний розрахунок та висновок за результатом розрахунку.

- *Критерії оцінки діагностичного завдання (максимальна кількість за 1 завдання – 20 балів):*
 - 0 балів – студент не розуміє змісту практичного завдання; 1 – 5 бали – розв’язання завдання містить лише формули розрахунків або деякі елементи з окремих тем дисципліни; 6 – 10 балів – завдання вирішено неправильно, але деякі розрахунки відповідають ситуації, що розглядається в завданні; 11 – 15 балів – завдання вирішено частково правильно, висновки носять поверховий характер; 16 – 19 балів – завдання вирішено правильно, у розв’язанні використано весь необхідний статистичний інструментарій, наведені пояснення до розрахунків, зроблені аргументовані висновки, але мають місце деякі неточності в обґрунтуванні відповіді або висновків; 20 балів – завдання виконано бездоганно, якісно оформлено, наведена доцільність використання того чи іншого статистичного інструментарію в аналізі запропонованої ситуації, за результатами розрахунків зроблені аргументований аналітичний висновок та узагальнення.
- *Критерії оцінки евристичного завдання (максимальна кількість за 1 завдання – 30 балів):*
 - 0 балів – студент не розуміє змісту практичного завдання; 1 – 6 бали – вирішення завдання містить лише формули розрахунків, що не відповідають ситуації, яка розглядається; 7 – 12 балів – завдання вирішено неправильно, але деякі розрахунки відповідають ситуації, що розглядається; 13 – 18 балів – завдання виконано частково правильно, наведена доцільність використання деякого статистичного інструментарію в аналізі запропонованої ситуації, висновки носять поверховий характер; 19 – 24 балів – завдання виконано частково правильно, якісно оформлено, наведена доцільність використання того чи іншого статистичного інструментарію в аналізі запропонованої ситуації, але за результатами розрахунків зроблені не повні аналітичні висновки і мають місце три неточності у розрахунках; 25 – 29 балів – завдання виконано правильно, якісно оформлено, наведена доцільність використання того чи іншого статистичного інструментарію в аналізі запропонованої ситуації, але за результатами розрахунків зроблені не повні аналітичні висновки і має місце одна неточність у розрахунках; 30 балів – завдання виконано бездоганно, без жодної помилки, якісно оформлено, наведена доцільність використання того чи іншого статистичного інструментарію в аналізі запропонованої ситуації, за результатами розрахунків зроблені аргументовані аналітичні висновки та узагальнення.
- Підсумкова оцінка з дисципліни здійснюється згідно з Методикою переведення показників успішності знань студентів Університету в систему оцінювання за шкалою ECTS.

ПЕРЕЛІК ПИТАНЬ ДО ІСПИТУ „Сучасні соціологічні теорії”

1. Соціальні сили, що вплинули на розвиток соціологічної теорії.
2. Інтелектуальні сили і розвиток соціологічної теорії.
3. Розвиток французької соціології
4. Розвиток німецької соціології
5. Витоки британської соціології

6. Рання американська соціологічна теорія
7. Ранній етап розвитку соціології в Чикаго
8. Занепад Чиказької школи
9. Соціологічна теорія до середини XX ст.
10. Чиказька школа в період занепаду
11. Підйом Гарвардського університету, Ліги плюща і структурного функціоналізму.
12. Розвиток марксистської теорії
13. Соціологічна теорія другої половини XX ст.
14. Структурний функціоналізм.
15. Функціональна теорія стратифікації і її критика.
16. Структурний функціоналізм Толкотта Парсонса
17. Неофункціоналізм
18. Теорія конфлікту
19. Економічний детермінізм
20. Різновиди неомарксистської теорії
21. Гегельянський марксизм
22. Критична теорія
23. Критична теорія в наші дні. Технокапіталізм
24. Монопольний капітал
25. Неомарксистського економічна соціологія
26. Праця і монопольний капітал
27. Фордизм і постфордизм
28. Історично орієнтований марксизм
29. Постмарксистська теорія
30. Теорія раціонального вибору в марксизмі
31. Аналітичний марксизм. Емпіричний марксизм
32. Аналітичний марксизм сьогодні
33. Соціологія і сучасна теорія систем
34. Використання теорії систем
35. Символічний інтеракціонізм: Основні історичні джерела
36. Прагматизм
37. Філософія прагматизму і психологічний біхевіоризм.
38. Між редуccionізмом і соціологізмом
39. Погляди Джорджа Герберта Міда: Пріоритет соціального
40. Символічний інтеракціонізм: основні принципи
41. Засвоєння значень і символів
42. «Я» і творчість Ірвінга Гофмана
43. До синтезу і цілісності в символічному інтеракціонізмі.
44. Зближення макро- і мікропідходів в символічному інтеракціонізмі.
45. Етнометодологія
46. Різновиди етнометодології
47. Перші приклади етнометодології
48. позитивні (оплески) і негативні (вигуки несхвалення) відгуки на публічні виступи.
49. Сентенції та оповідання в процесі взаємодії
50. Поєднання мовних засобів і невербальних дій
51. Дослідження соціальних інститутів
52. Вирішення конфліктів за участю посередників
53. Критика традиційної соціології
54. Етнометодологія і символічний інтеракціонізм
55. Синтез та інтеграція
56. Етнометодологія мікро- і макропорядок
57. Теорія раціонального вибору

58. Теорія обміну
59. Теорія обміну Джорджа Хоманса
60. «Соціальна психологія груп»
61. Хоманс розробив ряд положень.
62. Теорія обміну Пітера Блау
63. Роботи Річарда Емерсона і його послідовників
64. Теорія обміну, заснована на більшого ступеня інтеграції підходів
65. Мережева теорія
66. Теорія раціонального вибору
67. Сучасна теорія фемінізму: Основні теоретичні проблеми
68. Макросоціальні теорії гендеру
69. Аналітична теорія конфлікту
70. Функціоналізм
71. Теорія світових систем
72. Мікросоціальні теорії гендеру. Гендерна відмінність
73. Екзистенційний і феноменологічний аналіз
74. Теорія гендерної нерівності: Ліберальний фемінізм. Культурний фемінізм
75. Психоаналітичний фемінізм
76. Фемінізм і постмодернізм
77. Феміністська соціологія знання
78. Макросоціальний рівень
79. Мікросоціальний рівень
80. Розвиток інтеграції в сучасній соціології
81. Полярні мікро- і макропозиції
82. Інтегрована соціологічна парадигма
83. Багатовимірна соціологія
84. Суб'єктивні рівні аналізу
85. Модель переходу від мікро- до макрорівня
86. Мікропідстави мікросоціології
87. Назад у майбутнє: фігураційна соціологія Норберта Еліаса
88. Подовження ланцюжків взаємозалежності
89. Основні теорії інтеграції дії і структури. Структурна теорія
90. Елементи теорії структуризації
91. Морфогенез, культура, діяльність
92. Колонізація життєвого світу
93. Соціальна інтеграція та системна інтеграція
94. Основні відмінності в теоріях дії - структури
95. З'єднання структури і дії і мікро-макро інтеграція

ТЕСТОВІ ЗАВДАННЯ ДО МОДУЛЬНИХ КОНТРОЛІВ ЗНАНЬ СТУДЕНТІВ

1.Ряд взаємопов'язаних тверджень, що дозволяють систематизувати знання, пояснити і передбачити явища соціального життя і покоління нових дослідницьких гіпотез – це:

- 1)теорія
- 2)гіпотеза
- 3)аналогія
- 4)концепція

2. Коли з'явилися мислителі, яких з впевненістю можна назвати соціологами?

- 1)1700-х рр.
- 2)1800-х рр.
- 3)1840-х рр.
- 4)1900-х рр.

3. Яка революція стала основним фактором у розвитку соціологічного теоретизування в Європі:
 - 1) Революція гідності
 - 2) Велика Французька революція
 - 3) Буржуазна революція
 - 4) Оксамитова революція
4. Кульмінацією якої події стало перетворення Західного світу з сільськогосподарської (значною мірою) в переважно індустріальну систему:
 - 1) Промисловий переворот
 - 2) Технічний переворот
 - 3) Інформатизація суспільства
 - 4) Глобалізація суспільства
5. Якою була реакція на промислову систему і капіталізм загалом :
 - 1) призвела до виникнення робітничого руху, а також до багатьох радикальних рухів
 - 2) призвела до багаточисленних революцій
 - 3) призвела до економічного підйому
 - 4) призвела до виникнення національно-визвольного руху
6. Хто із мислителів активно виступав за повалення капіталістичної системи та заміну її соціалістичною:
 - 1) Огюст Конт
 - 2) Макс Вебер
 - 3) Карл Маркс
 - 4) Георг Зіммель
7. Хто із соціологів надавав перевагу соціальним реформам , а не революції :
 - 1) Г. Спенсер і Е. Дюркгейм
 - 2) Е. Гідденс і Я. Лавкай
 - 3) О. Конт і Е. Дюркгейм
 - 4) М. Вебер і Е. Дюркгейм
8. Якою була реакція теоретиків-чоловіків на всплески феміністичної активності:
 - 1) консервативною
 - 2) негативною
 - 3) позитивною
 - 4) нейтральною
9. Яка школа вивчала урбанізацію і супутні її проблеми:
 - 1) Оксфордська школа
 - 2) Гарвардська школа
 - 3) Чиказька школа
 - 4) Єльська школа
10. За зразком яких наук О. Конт будував соціологію:
 - 1) математика, фізика, генетика
 - 2) фізика, біологія, хімія
 - 3) хімія, математика, фізика
 - 4) хімія, біологія, математика
11. Які соціологи хотіли моделювати соціологію за зразком фізики та біології:
 - 1) М. Вебер і Е. Дюркгейм
 - 2) О. Конт і Е. Дюркгейм
 - 3) Г. Спенсер і О. Конт
 - 4) М. Вебер і О. Конт
12. Хто стверджував, що «Рання соціологія розвивалася як протистояння ідеям Просвітництва»:
 - 1) М. Вебер
 - 2) А. Сен-Сімон

- 3) Ф. Бекон
- 4) І. Цайтлін
13. З якими видатними мислителями асоціюється епоха Просвітництва:
 - 1) Шарль Монтеск'є і Жан-Жак Руссо
 - 2) Шарль Монтеск'є і Еміль Дюркгейм
 - 3) Жан-Жак Руссо і Анрі Сен-Сімон
 - 4) П'єр Бурдьє і Жан-Жак Руссо
14. Які дві інтелектуальні течії вплинули на мислителів епохи Просвітництва:
 - 1) філософія XVII ст. і наука
 - 2) філософія і розвиток університетів
 - 3) наука і розвиток університетів
 - 4) філософія XIX ст. і наука
15. Яка наука служила моделлю для об'єднання емпіричного дослідження з раціональним мисленням:
 - 1) фізика Ньютона
 - 2) астрономія Коперника
 - 3) математика Архімеда
 - 4) хімія Менделєєва
16. Ким був Анрі Сен-Сімон:
 - 1) позитивістом
 - 2) реалістом
 - 3) неопозитивістом
 - 4) марксистом
17. Хто першим використав термін «соціологія»
 - 1) М.Вебер
 - 2) Е.Дюркгейм
 - 3) К.Маркс
 - 4) О. Конт
18. Яка наука стала основою для соціології:
 - 1) Соціальна фізика
 - 2) Фізика
 - 3) Політологія
 - 4) Культурологія
20. Теологічна стадія тривала(за О. Контом):
 - 1) До 1300р.
 - 2) 1300-1800рр.
 - 3) 1200-1700рр.
 - 4) 1800-1900рр.
21. Коли людство вступило в наукову стадію(За О.Контом) :
 - 1) з 1300
 - 2) з 1500
 - 3) з 1800
 - 4) з 1900
22. Який журнал заснував Е.Дюркгейм:
 - 1) « Соціологічний щорічник»
 - 2) « Соціологічний вісник»
 - 3) « Соціологія»
 - 4) « Соціологічний експрес»
23. Е. Дюркгейм вважав , що особливим призначенням соціології є вивчення:
 - 1) соціальних явищ
 - 2) соціальних процесів
 - 3) соціальних фактів

- 4) соціальних відносин
24. У якій праці Е.Дюркгейма він встановлював зв'язок між таким родом індивідуальної поведінки, як самогубство, з соціальними причинами (соціальними фактами) :
- 1) «Самогубство»
 - 2) «Самогубство в соціологічному дискурсі»
 - 3) «Соціологічний аналіз самогубств»
 - 4) «Аналіз самогубств»
25. Яка структура суспільства споруджує бар'єри між індивідом і виробничим процесом, продуктами (результатами) даного процесу та іншими людьми
- 1) Соціалізм
 - 2) Комунізм
 - 3) Капіталізм
 - 4) Монополізм
26. Суспільство, в якому люди вперше можуть наблизитися до ідеального уявленню Маркса про ефективність виробництва це
- 1) Соціалізм
 - 2) Комунізм
 - 3) Капіталізм
 - 4) Монополізм
27. Кому належить теорія раціоналізації
- 1) М.Вебер
 - 2) Е.Дюркгейм
 - 3) К.Маркс
 - 4) О. Конт
28. Основна праця М. Вебера
- 1) « Самогубство»
 - 2) «Правила соціологічного методу»
 - 3) « Протестанська етика і дух капіталізму »
 - 4) « Соціальна мобільність »
29. Прихильником якої теорії був Г. Зіммель
- 1) Неомарксизм
 - 2) Структурний функціоналізм
 - 3) Позитивізм
 - 4) Символічний інтеракціонізм
30. У середині XIX ст. в британській соціальній науці провідне місце займала
- 1) Статистика
 - 2) Економіка
 - 3) Демографія
 - 4) Політологія
31. Намагання вирішити проблеми суспільства шляхом виправлення людської особистості це
- 1) Політична економіка
 - 2) Амеліорізм
 - 3) Соціальна еволюція
 - 4) Соціальна революція
32. Ключова фігура еволюційної теорії
- 1) Г.Зіммель
 - 2) Е.Дюркгейм
 - 3) Г. Спенсер
 - 4) М. Вебер
32. Який напрям спирався на віру в свободу і добробут особистості:
- 1) лібералізм

- 2) консерватизм
 - 3) демократизм
 - 4) тоталітаризм
33. Однією з найважливіших соціальних змін, що відбулися в американському суспільстві, яка сприяла розвитку соціології, була :
- 1) Революція
 - 2) Громадянська війна
 - 3) Страйки на заводах
 - 4) скасування рабства
34. Яка релігійна течія найбільше вплинула на формування американської соціології? :
- 1) протестантизм
 - 2) іслам
 - 3) буддизм
 - 4) іудаїзм
35. Хто з європейських науковців вплинув на розвиток американської соціології?:
- 1) М. Вебер і Е. Дюркгейм
 - 2) О. Конт і Е. Дюркгейм
 - 3) Г. Спенсер і О. Конт
 - 4) М. Вебер і О. Конт
36. Що була характерною особливістю американської соціології:
- 1) соціологія звернулася до наукового вивчення короткострокових процесів
 - 2) соціологія звернулася до наукового вивчення довгострокових процесів
 - 3) соціологія звернулася до наукового вивчення історичних процесів
 - 4) соціологія звернулася до наукового вивчення глобальних процесів
37. Центральною проблемою вивчення Веблена був конфлікт між :
- 1) бізнесом і промисловістю
 - 2) суспільством і бізнесом
 - 3) промисловістю і економікою
 - 4) суспільством і економікою
38. Основною працею Веблена була :
- 1) «Правила соціологічного методу»
 - 2) «Теорія дозвільного класу»
 - 3) «Протестантська етика і дух капіталізму»
 - 4) «Соціальна мобільність»
39. Головна праця Вільяма Ісаака Томаса і Флоріана Знанецького:
- 1) «Польський селянин в Європі та Америці»
 - 2) «Протестантська етика і дух капіталізму »
 - 3) «Теорія дозвільного класу»
 - 4) «Соціальна мобільність»
40. Який соціологічний метод вперше був використаний при написанні праці «Польський селянин в Європі та Америці»:
- 1) аналіз документів
 - 2) інтерв'ю
 - 3) спостереження
 - 4) експеримент
41. Яка праця Р. Парка і Ернест У. Берджесса на багато років стала найвпливовішою книгою і була особливо примітною своєю прихильністю науковому підходу, дослідженням і вивченню широкого кола соціальних явищ:
- 1) «Польський селянин в Європі та Америці»
 - 2) «Введення в соціологію»
 - 3) «Соціологія»
 - 4) «Соціальна мобільність»

42. Головна ідея концепції «дзеркального я» :

- 1) Ця концепція стверджує, що люди володіють свідомістю і що воно формується в процесі соціальної взаємодії.
- 2) Ця концепція стверджує, що люди володіють інтелектом і він формується в процесі навчання.
- 3) Ця концепція стверджує, що люди здобувають соціальний досвід в процесі соціалізації.
- 4) Ця концепція стверджує, що люди звикають до навколишнього середовища в процесі адаптації

43. Згідно з яким підходом люди сліпо і несвідомо реагують на зовнішні стимули:

- 1) фрейдизмом
- 2) біхевіоризмом
- 3) гештальтизмом
- 4) неофрейдизмом

44. Яка книга, широко читана сьогодні, створила головну інтелектуальну основу символічного інтеракціонізму:

- 1) «Правила соціологічного методу»
- 2) «Теорія дозвільного класу»
- 3) «Протестантська етика і дух капіталізму»
- 4) «Розум, самість і суспільство»

45. Хто виділяв причини занепаду Чиказької соціологічної школи?

- 1) Фред Метьюз
- 2) Роберт Парк
- 3) Флоріан Знанецький
- 4) Петирім Сорокін

46. Який журнал був заснований після занепаду Чиказької соціологічної школи ?:

- 1) «Американський часопис»
- 2) «Соціологічний вісник»
- 3) «Американський соціологічний огляд»
- 4) «Американський соціологічний часопис»

47. У якій праці Сорокін розробив теорію, яка, мабуть, перевершує парсонівську за масштабом і складністю:

- 1) «Соціальна і культурна динаміка»
- 2) «Правила соціологічного методу»
- 3) «Теорія дозвільного класу»
- 4) «Польський селянин в Європі та Америці»

48. Яку теорію соціальних змін розробив П.Сорокін?:

- 1) еволюційну
- 2) циклічну
- 3) спіральну
- 4) вертикальну

49. Яку теорію розвинув Т. Парсонс

- 1) символічний інтеракціонізм
- 2) структурний функціоналізм
- 3) позитивізм
- 4) неомарксизм

50. Хто запропонував термін «символічний інтеракціонізм»

- 1) Г.Блумер
- 2) Р. Дарендорф
- 3) Т.Парсонс
- 4) Р.Мертон

51. В якому з'явилась школа, яка розвивалася з гегельського марксизму

- 1) Франкфурт

- 2) Баєрн
 - 3) Мюнхен
 - 4) Берлін
52. Хто пов'язує підйом і занепад структурного функціоналізму положенням США у світі :
- 1) Дж. Хуак
 - 2) Г. Блумер
 - 3) Т. Парсонс
 - 4) Р. Мертон
53. Хто присвятив працю функціям соціального конфлікту:
- 1) Л. Козер
 - 2) Р. Дарендорф
 - 3) Р. Мертон
 - 4) Дж. Мід
54. Головна праця Р. Дарендорфа:
- 1) «Соціальна і культурна динаміка»
 - 2) «Правила соціологічного методу»
 - 3) «Теорія дозвільного класу»
 - 4) «Клас і класовий конфлікт в індустріальному суспільстві»
55. В чому полягає точка зору Хоманса :
- 1) що суть соціології лежить у вивченні індивідуальної поведінки та взаємодії
 - 2) що суть соціології лежить у вивченні індивідуальної поведінки та фактів
 - 3) що суть соціології лежить у вивченні індивідуальної поведінки та масової поведінки
 - 4) що суть соціології лежить у вивченні масової поведінки та взаємодії
56. Хто з соціологів відомий як автор драматургічної теорії :
- 1) Дж. Хуак
 - 2) Г. Блумер
 - 3) Т. Парсонс
 - 4) І. Гофман
57. Як розрізняв поняття «життєвий світ» Шюц?:
- 1) інтимні стосунки лицем до лиця («ми-відносини») і стримані безособові відносини («вони-відносини»)
 - 2) інтимні стосунки лицем до лиця («вони-відносини») і стримані безособові відносини («ми-відносини»).
 - 3) інтимні стосунки лицем до лиця («я-відносини») і стримані безособові відносини («вони-відносини»).
 - 4) інтимні стосунки лицем до лиця («ми-відносини») і стримані безособові відносини («я-відносини»).
58. Основним представником постструктуралізму був
- 1) М. Фуко
 - 2) Дж. Хуак
 - 3) Г. Блумер
 - 4) Т. Парсонс
59. Рух, що розвивався поза соціологією і виходив за рамки структуралізму
- 1) постструктуралізм
 - 2) постмодернізм
 - 3) постфункціоналізм
 - 4) постфордизм
60. Хто стверджував, що структурний функціоналізм був «без сумніву, єдиною найзначнішою в цьому столітті теорією в соціальних науках».
- 1) Т. Парсонс
 - 2) Р. Мертон
 - 3) Дж. Мід

- 4) Е. Дюркгейм
61. Хто вважав, що структурний функціоналізм виступає синонімом соціології:
- 1) К. Девіс
 - 2) Т. Парсонс
 - 3) Дж. Мід
 - 4) М. Вебер
62. «Неусвідомлено створений механізм» за Девісом і Муром це:
- 1) глобалізація
 - 2) індустріалізація
 - 3) інформатизація
 - 4) стратифікація
63. Хто створив схему AGIL:
- 1) К. Девіс
 - 2) Т. Парсонс
 - 3) Дж. Мід
 - 4) М. Вебер
64. Система яка повинна вміти визначати свої первинні цілі і досягати їх?
- 1) адаптація
 - 2) ціледосягнення
 - 3) інтеграція
 - 4) латентна функція
65. Александер та Коломі вважають структурний функціоналізм надто:
- 1) вузьким напрямком
 - 2) широким напрямком
 - 3) консервативним напрямком
 - 4) фрагментарним напрямком
66. Хто з соціологів вбачав за мету створення більш цілісної теорії «неофункціоналізму», оскільки вважали «структурний функціоналізм» вузьким напрямком?
- 1) Девіс і Коломі
 - 2) Парсонс і Александер
 - 3) Александер і Мур
 - 4) Александер і Коломі
67. В творчості кого зіставляються принципи теорії Конфлікту і функціональної теорії?
- 1) Ральфа Дарендорфа
 - 2) Люїса Козера
 - 3) Токота Парсонса
 - 4) Джексона Тобі
68. На які частини пропонував розділити соціологічну теорію Дарендорф (в рамках конфліктологічної теорії)?
- 1) на теорію конфлікту і теорію згоди.
 - 2) на теорію конфлікту і теорію примирення.
 - 3) на теорію хаосу і теорію згоди.
 - 4) на теорію конфлікту і теорію переговорів.
69. Який приклад в історії людства, привів конфлікт може до згоди та інтеграції?
- 1) Союз Сполучених Штатів і Японії, який розвинувся після Другої світової війни.
 - 2) Союз Німеччини та Італії, який розвинувся після Другої світової війни.
 - 3) Союз Сполучених Штатів та Німеччини, який розвинувся після Першої світової війни.
 - 4) Союз Сполучених Штатів та В'єтнаму, який розвинувся після війни у В'єтнамі.
70. Яку теорію вирішив створити Дарендорф, прагнучи уникнути єдиної теорії?
- 1) конфліктну теорію суспільства
 - 2) конфліктну теорію соціальних груп
 - 3) конфліктну теорію народів світу

4)конфліктну теорію держав

71. Головною тезою Р. Дарендорфа щодо конфліктної теорії суспільства було те, що:

- 1)диференціальний розподіл влади «незмінно стає визначальним фактором систематичних соціальних конфліктів»
- 2)диференціальний розподіл посад «незмінно стає визначальним фактором систематичних соціальних конфліктів»
- 3)ієрархічний розподіл влади «незмінно стає визначальним фактором систематичних соціальних конфліктів»
- 4)диференціальний розподіл багатств «незмінно стає визначальним фактором систематичних соціальних конфліктів»

72. Важливим завданням теорії конфлікту за Р. Дарендорфом є:

- 1)аналіз зв'язку між латентними і явними інтересами
- 2)аналіз зв'язку між владними і явними інтересами
- 3)аналіз зв'язку між латентними і прихованими інтересами
- 4)аналіз зв'язку між особистими і владними інтересами

73. «Сукупності тих, хто займає позиції з ідентичними рольовими інтересами» за Р. Дарендорфом це -

- 1)квазігрупа
- 2)конфліктна група
- 3) група інтересів
- 4)номінальна група

74. Групи в жорсткому соціологічному сенсі, які є реальними агентами групових конфліктів і які володіють структурою, формою організації, програмою або метою і колективом членів за Р. Дарендорфом це -

- 1)квазігрупа
- 2)конфліктна група
- 3) група інтересів
- 4)номінальна група

75.Яка теорія краще інші соціологічних теорій підходила в якості основи для висновків емпіричних досліджень за Коллінзом?

- 1)теорія систем
- 2)теорія обміну
- 3)теорія конфлікту
- 4)теорія середнього радіусу дії

76. В якій теорії Вебера Коллінз вбачав ще одну арену для конфліктуючих інтересів:

- 1)в теорії організацій
- 2)в теорії раціональної дії
- 3)в теорії стратифікації
- 4)в розуміючій теорії

77. З якими теоріями мала більше спільного конфліктна теорія стратифікації Коллінза:

- 1) з феноменологічною і етнометодологічною теоріями
- 2) з теорією Маркса та Вебера
- 3)з структурний функціоналізмом та постструктуралізмом
- 4)з теорією обміну та теорією систем

78. Які інші сфери суспільства визначає економічна система за Марксом:

- 1)Політика, релігія, світогляд
- 2)Релігія, історія, культура
- 3)Політика, релігія, культура
- 4)Політика, історія, культура

79.Який вважав Маркс сектор домінуючим над іншими?

- 1) Економічний
- 2)Політичний

3)Культурний

4)Соціальний

80.Коли , на думку Еггера, економічний детермінізм як інтерпретація марксистської теорії досяг піку свого розвитку?

1)під час існування I Комуністичного Інтернаціоналу

2)під час існування II Комуністичного Інтернаціоналу

3)під час існування III Комуністичного Інтернаціоналу

4)під час існування IV Комуністичного Інтернаціоналу

81.Які марксистки намагались відродити діалектику суб'єктивних і об'єктивних аспектів соціального життя:

1) марксистки-гегельянці

2) марксистки економічні-детерміністи

3) неомарксистки

4)марксистки критичної теорії

82. Завдяки якій книзі Георг Лукач здобув велику популярність? 1)«Історія та класова свідомість»

2)«Конфлікт після класу»

3) «Уречевлення та класова свідомість»

4)«Конфлікти між класами»

83. Процес, при якому товарам і їх ринку приписується в капіталістичному суспільстві незалежне об'єктивне існування називається:

1)попитом і пропозицією

2)товарним фетишизмом

3)товарним обігом

4)масовим фетишизмом

84.Яка ідея Маркса стала основою концепції уречевлення Лукача?

1)ідея про попит і пропозицію

2)ідея про товарний фетишизм

3)ідея про товарний обіг

4)ідея про масовий фетишизм

85. Італійський марксист Антоніо Грамші зіграв ключову роль в:

1) занепаді економічного детермінізму маркса

2) переході від економічного детермінізму до більш сучасних марксистських підходів

3) розквіті італійської економічного детермінізму

4) переході від економічного детермінізму до більш прогресивних соціологічних підходів

86. Яку працю написав Антоніо Грамші?

1)«Революція проти"Капітала"»

2) «"Капітал" проти революції»

3) «Революція проти "капіталістів"»

4) «"Капіталісти" проти революції»

87. Що визначає Грамші як культурне лідерство правлячого класу?

1)гегемонію

2)гегеліанство

3)геральдику

4)геліомію

88. Продуктом творчості групи німецьких неомарксистів, яких не задовольняло стан марксистської теорії вчасності стала:

1)Критична теорія

2)Неомарксистська теорія

3)Гегеліанська теорія

4)Діалектична теорія

89. Яку організацію було засновано у Франкфурті, в Німеччині, 23 лютого 1923, яка асоціюється з критичною теорією?

- 1) Інститут соціальних досліджень
- 2) Інститут соціологічних досліджень
- 3) Інститут соціально-психологічних досліджень
- 4) Інститут досліджень критичної теорії

90. Соціологія піддається жорсткій критиці за:

- 1) за встановлення межі сучасної соціальної структури
- 2) за відмову допомагати політичним партіям
- 3) за свій «сциентизм» з тієї причини, що перетворює науковий метод на самоціль
- 4) за використання застарілих методів дослідження суспільства

91. Що називають «індустрією культури» представники критичної теорії:

- 1) Раціоналізовані, бюрократизовані структури, які контролюють сучасну культуру.
- 2) Нераціоналізовані, небюрократизовані структури, які контролюють сучасну культуру.
- 3) Стратифікаційні та культуризовані структури, які контролюють сучасну культуру.
- 4) Політизовані та бюрократизовані структури, які контролюють сучасну культуру.

92. Хто охарактеризував легітимацію як систему ідей, генерованих політичною системою, а теоретично будь-якою іншою системою, з метою підтримки існування системи:

- 1) Хабермас
- 2) Зіммель
- 3) Тьонніс
- 4) Вебер

93. Який підхід на загальному рівні означає «акцентування уваги на соціальній тотальності»:

- 1) Діалектичний підхід
- 2) Раціоналістичний підхід
- 3) Гносеологічний підхід
- 4) Методологічний підхід

94. Процес, який має місце коли люди, що стали жертвами спотвореного спілкування, приймають ідеї критичної теорії і використовують їх, щоб звільнити себе від системи теоретики-критики називають:

- 1) структуралізацією
- 2) соціалізацією
- 3) інформатизацією
- 4) ідентифікацією

95. Прихильники якої школи прагнули довести, що робітничий клас як революційна сила зник?

- 1) діалектичної школи
- 2) критичної школи
- 3) марксистської школи
- 4) гегеліанської школи

96. Кого з вчених цікавлять ті соціальні структури, які спотворюють комунікацію і він за суспільство неспотворене комунікацією?

- 1) Хабермаса
- 2) Лукача
- 3) Гегеля
- 4) Маркса

97. Звільнення, «зняття обмежень на спілкування» за Хабермасом:

- 1) раціоналізація
- 2) ідеалізація
- 3) комунікатизація

4)ірраціоналізація

98. Розвиток нової, менш стримуючої або зовсім не стримуючої нормативної системи становить суть якої теорії Хабермаса?

1)Теорії соціальної еволюції

2)Теорії раціональної комунікації

3)Теорії комунікативної дії

4)Теорії комунікативної еволюції

99. Форма капіталістичного суспільства, в якому технічні та наукові знання, автоматика, комп'ютери і передові технології відіграють у виробничому процесі роль, аналогічну тій, яку грали сила людської праці, механізація та верстати на більш ранніх етапах капіталізму, але яке породжує також і нові способи соціальної організації, форми культури і повсякденного життя називається?

1) Комп'ютеризацію

2) Технократизм

3) Технокапіталізм

4) Інформатизацію

100. Коли один або кілька капіталістів контролюють даний сектор економіки то це –

1) монопольний капіталізм

2)конкурентний капіталізм

3)раціональний капіталізм

4)транскорпоративний капіталізм

101. Здатність системи виробляти і використовувати економічні надлишки є центральною проблемою при:

1) монопольному капіталізмі

2)конкурентному капіталізмі

3)раціональному капіталізмі

4)транскорпоративному капіталізмі

102.Хто запропонував способи витрати надлишку?

1)Беран і Суїзі

2)Беран і Бреверман

3)Суїзі і Бреверман

4)Беран і Форд

103.Розробку сучасної системи масового виробництва ставлять в заслугу?

1)Форду

2)Рокфеллеру

3)Карнегі

4)Вандербільду

104. Зростання заробітної плати, обумовленої об'єднанням в профспілки, і яка веде до зростання попиту на товари масового виробництва асоціюється з?

1) фордизмом

2)пост фордизмом

3)тейлоризмом

4)структуралізмом

105. Коли почав занепадати фордизм в США?

1)після нафтової кризи 1973 року, якій послідував спад в американській автомобільній промисловості і підйом японської промисловості

2) після нафтової кризи 1975 року, якій послідував спад в американській автомобільній промисловості і підйом японської промисловості

3)після нафтової кризи 1973 року, якій послідував спад в американській автомобільній промисловості і підйом китайської промисловості

4)після нафтової кризи 1972 року, якій послідував спад в американській автомобільній промисловості і підйом японської промисловості

106. Що не можна віднести до особливості фордизму?

- 1) Ринок продукції, керований відповідно до кейнсіанської Макроекономічної моделі, і ринок праці, який регулюється за допомогою висновків колективних угод, за чим спостерігає держава.
- 2) Масові освітні установи, що готують масову робочу силу для промислових галузей.
- 3) Величезні, негнучкі бюрократичні системи потребують радикальної перебудови, для того щоб діяти ефективно.
- 4) Збільшення продуктивності завдяки «економії на масштабі, а також скорочення використання кваліфікованої робочої сили в зв'язку з авто-автоматизацією, інтенсифікацією та гомогенізацією праці».

107. Які типи світової системи існували до сих пір за Валлерштейном?

- 1) світова імперія і сучасна капіталістична світова економіка
- 2) світова імперія і сучасна глобальна світова економіка
- 3) світова імперія і сучасна соціалістична світова економіка
- 4) світова імперія і сучасна транскорпоративна світова економіка

108. Можливість появи якої (третьої) світової системи передбачав Валлерштейн ?

- 1) соціалістичного світового уряду
- 2) комуністичного світового уряду
- 3) глобалістичного світового уряду
- 4) інформатичного світового уряду

109. Яка з причин не розглядає аналітичний марксизм в якості неомарксистської теорії? (за Роемером)

- 1) даний напрямок займається традиційно марксистськими питаннями, як, наприклад, експлуатація і клас
- 2) він продовжує вважати, що соціалізм краще капіталізму
- 3) аналітичний марксизм прагне зрозуміти і пояснити проблеми, пов'язані з капіталізмом
- 4) він не заперечує існування певної марксистської методології

110. Найбільшими прихильниками аналітичного марксизму були?

- 1) Джон Елстер та Джон Роемер
- 2) Іммануїл Валлерштейн та Джон Роемер
- 3) Джон Елстер та Іммануїл Валлерштейн
- 4) Роналд Аронсон та Джон Роемер

111. Яку теорію, на думку Елстера, повинна використовувати марксистська теорія?

- 1) теорію ігор
- 2) драматургічну теорію
- 3) теорію раціонального вибору
- 4) теорію експлуатації

112. Провідною постаттю, пов'язаною із залученням і використанням жорстких методів в області емпіричних досліджень марксистських концепцій (емпіричного марксизму) був?

- 1) Ерік Олін Райт
- 2) Іммануїл Валлерштейн
- 3) Джон Елстер
- 4) Роналд Аронсон

113. Якого елементи не є в творчості Райта:

- 1) прояснення таких базових марксистських понять, як клас
- 2) емпіричні дослідження марксистських концепцій
- 3) розробку більш узгодженої теорії, заснованої на цих поняттях (особливо понятті класу)
- 4) експлуатація може виникати через нерівності у володінні засобами виробництва навіть при відсутності примусового виробничого процесу

114. Яка теорія стверджує, що складні відносини елементів не можна виокремлювати з цілісного контексту

- 1) марксистську

- 2) критичну
 - 3) теорія обміну
 - 4) теорія систем
114. Теорія систем робить акцент на :
- 1) відносинах або процесах на різних рівнях соціальної системи
 - 2) відносинах на різних рівнях соціальної системи
 - 3) фактах на різних рівнях соціальної системи
 - 4) процесах на різних рівнях соціальної системи
115. Баклі звернувся до дослідження:
- 1) великомасштабної організації суспільства
 - 2) маломасштабної організації суспільства
 - 3) глобальної організації суспільства
 - 4) неглобальної організації суспільства
116. Яке поняття відноситься до різноманітних систем від біологічних клітин до всесвітньої спільноти?
- 1) амеліоризм
 - 2) автопоезія
 - 3) біхевіоризм
 - 4) протопоезія.
117. Базовий елемент економічної системи:
- 1) гроші
 - 2) акції
 - 3) цінні папери
 - 4) бартер
118. Що роблять автопоезійні системи в 2 напрямках:
- 1) самоорганізуються
 - 2) самореалізуються
 - 3) функціонують
 - 4) адаптуються
119. Що Луман розуміє під психічною системою:
- 1) комунікацію
 - 2) загальну систему
 - 3) індивідуальну систему
 - 4) самосвідомість
120. Заснована на комунікації соціальна система створює соціальні структури, щоб вирішити проблему, яку Луман називає проблемою:
- 1) подвижної можливості
 - 2) не подвижної можливості
 - 3) рухова
 - 4) не рухова
121. В теорії Лумана впливає досить незвичайна ідея , що :
- 1) індивід є частиною суспільства
 - 2) індивід не є частиною суспільства
 - 3) індивід є частиною групи
 - 4) індивід не є частиною групи
122. При яких умовах виникає значення :
- 1) при протиставленні альтернативі
 - 2) при протиставленні структурі
 - 3) при протиставленні дії
 - 4) при протиставленні суті
123. Процес проб і помилок – це:
- 1) еволюція

- 2) прогрес
 - 3) регрес
 - 4) революція
124. Процес еволюції досягне тимчасової мети лише тоді, коли завершиться фаза:
- 1) стабілізації
 - 2) дестабілізації
 - 3) руйнування
 - 4) раціоналізації
125. На основі якої фінансової кризи видно чутливість ринку до флуктуації:
- 1) «азіатської»
 - 2) «американської»
 - 3) «австралійської»
 - 4) «російської»
126. Система повинна підтримувати:
- 1) кордони зовнішнього середовища
 - 2) кордони внутрішнього середовища
 - 3) кордони
 - 4) території
127. Вертикальна диференціація у відповідності з рівнем або статусом в системі це –
- 1)Стратифікаційна диференціація
 - 2)Еволюційна диференціація
 - 3) Функціональна диференціація
 - 4)Сегментарна диференціація
128. З'єднує сегментарну і стратифікаційну диференціацію:
- 1)Стратифікаційна диференціація
 - 2)Функціональна диференціація
 - 3)Центрально-периферійна диференціація
 - 4)Сегментарна диференціація
129. Інтелектуальними джерелами символічного інтеракціонізму в цілому і творчості Міда зокрема є:
- 1.філософія прагматизму і психологічний біхевіоризм.
 - 2.філософія реалізму і психологічний біхевіоризм.
 - 3.філософія і біхевіоризм.
 4. філософія прагматизму і соціальний біхевіоризм.
- 130.Сам Мід основним своїм підходом називав:
- 1.соціальний біхевіоризм
 - 2.радикальний біхевіоризм
 - 3.психологічний біхевіоризм
 - 4.інтелектуальний біхевіоризм
- 131.Представники якого біхевіоризму фокусувалися на стимулах, які викликають реакції, або поведінку. Вони або заперечували, або не бажали надавати великого значення прихованим розумовим процесам, що відбуваються в проміжку між моментом застосування стимулу і прояви реакції?
- 1.соціального біхевіоризму
 - 2.радикального біхевіоризму
 - 3.психологічного біхевіоризму
 - 4.інтелектуального біхевіоризму
132. Яку з «соціологічних» теорій, згідно з якими поведінка індивіда визначається великомасштабними зовнішніми силами, особливо критикував Блумер ?
- 1.Структурний функціоналізм
 - 2.Феноменологія
 - 3.Теорія обміну

4. Теорія конфлікту

133. Вид жесту, який притаманний тільки людині. Саме голосові прояви, найбільш імовірно, можуть ним стати. Завдяки ним також можлива символічна інтеракція.:

1. Значущий символ
2. Невербальний символ
3. Вербальний символ
4. Значимий символ

134. Мід простежує генезис самості на таких етапах розвитку дитини:

1. стадія рольових ігор та стадія колективних ігор
2. стадія розвитку дзеркального «Я» та стадія об'єктивізму
3. стадія рольових ігор та стадія невербального спілкування
4. стадія рольових ігор та стадія побудови власної реальності

135. З погляду символічних інтеракціоністів, процес більш динамічний, що дозволяє людям розвивати мислити, розвивати її характерним для людини чином називається

1. Соціалізацією
2. Інтеріорізацією
3. Інтеракцією
4. Сублімацією

136. Центром інтелектуальної схеми інтеракціоністів є поняття:

1. «Я» самість
2. Символи
3. Інтеракції
4. Соціальні дії

137. Важливе значення для розвитку сучасної «Я» - концепції у символічному інтеракціонізмі мали:

1. Поняття дзеркального «Я» у Кулі і концепція самостійності Міда
2. Гофманівська концепція «Подання себе іншим у повсякденному житті» і концепція самостійності Міда
3. Поняття дзеркального «Я» у Кулі і Гофманівська концепція «Подання себе іншим у повсякденному житті»
4. Поняття дзеркального «Я» у Кулі і психоаналіз З.Фрейда

138. Місце, де відбувається та частина вистави, яка зазвичай діє досить стійко і узагальнено За Гофманом це:

1. Передній план
2. Сцена
3. Соціальний простір
4. Закулісна зона

139. У якій праці Гофман (Goffman, 1974) відійшов від бази класичного символічного інтеракціонізму і звернувся до дослідження малих структур соціального життя?

1. «Аналіз фреймів»
2. «Презентація себе в повсякденному житті»
3. «Стигма: замітки з керування зіпсованою ідентичністю»
4. «Форми спілкування»

140. Хто вважає, що Мід не тільки має узагальнений макро-мікро погляд на соціальний світ, але також пропонує «гнучку систему об'єднання досягнень всіх шкіл сучасної соціальної науки»?

1. Болдуїн
2. Мельтцер
3. Петрас
4. Блумер

141. Хто ввів у сучасну соціологію поняття «аноміє»?

- А) Р. Мертон

- Б)Т.Парсонс
- В) Е.Дюркгейм
- Г)К.Юнг

142. Аномія по Мертону це:

А) це розвиток системи регулювання групових бажань, в результаті чого особистість починає хотіти менше, ніж вона може домогтися в рамках даної соціальної структури.

Б) це крах системи регулювання індивідуальних бажань, в результаті чого особистість починає хотіти більше, ніж вона може домогтися в рамках даної соціальної структури.

В) це піднесення системи регулювання індивідуальних бажань, в результаті чого особистість починає хотіти менше, ніж вона може домогтися в рамках даної соціальної структури.

Г) це відсутність психічної і соціальної інтеграції, цілісності особистості та суспільства в цілому

143. Інновація це:

А) досягнення мети не соціально-визнаними шляхами.

Б) примусове чіплення за інституційні норми

В) старі цілі і методи відкидаються

Г) досягнення мети соціально-визнаними шляхами

145. Що означає термін адаптація:

А) прагнути до стану рівноваги;

Б) підтримувати свою єдність;

В) мати засоби для досягнення цілей і мобілізації ресурсів;

Г) пристосуватися до оточення.

146. Для Т. Парсонса прийнятні два засоби забезпечення соціальної рівноваги:

А) соціалізація і соціальний контроль

Б)соціалізація і соціальна дія

В)соціалізація і соціальна система

Г)соціалізація і соціальна поведінка

147. Колективне несвідоме – це ...

А) дещо проміжне між свідомим і несвідомим, центр тотальної особистості.

Б) пізнання, що склалися в результаті когнітивних процесів і включають як переконання, так і елементи повідомлень про об'єкт і про те, як слід поводитися стосовно нього.

В) це приховані сліди пам'яті минулого людства: расова та національна історія, а також долюдське тваринне існування. Це загальнолюдський досвід, характерний для всіх рас і народностей.

Г) двосторонній процес, результат зустрічної активності суб'єкта і соціального середовища.

148. Хто виділяє "Персону", "Аніму", "Анімус", "Тінь", "Самість":

А) Є. Фромм

Б) К.Юнг

В) Ф. Знанецький

Г) Р.Мертон

149. Установка це..

А) ціннісне ставлення стосовно того чи іншого об'єкта, це оцінка чогось або когось за шкалою «приємно-неприємно», «корисно-шкідливо», «добре-погано».

Б) це готовність, схильність певним чином сприймати, розуміти, осмислювати об'єкт або діяти відповідно з минулим досвідом або під впливом стереотипів.

В) психологічний стан схильності суб'єкта до певної активності в певній ситуації.

Г) це частина технологічного процесу, в ході якого обладнання, яке бере участь у роботі, стаціонарно закріплюється в постійному положенні, а потім приводиться в дію.

150. В установочну систему входять такі компоненти:

А) Поведінкові інтенції, Поведінка, Когніції, емоції

Б) Поведінкові інтенції, глибинні почуття, оціночні реакції, когніції.

В) Поведінкові інтенції, Когніції, Афективні реакції, соціальний статус.

Г) Поведінкові інтенції, Когніції, Афективні реакції, Власне установки.

151. Соціальний статус особистості це..

А) це її позиція в соціальній системі, пов'язана з належністю до певної соціальної групи чи спільноти, сукупність її соціальних ролей та якостей і ступінь їх виконання.

Б) сукупність, зобов'язуючих принципів, правил, еталонів вимог, встановлених суспільством, соціальними спільнотами чи уповноваженими суб'єктами для регулювання соціальних відносин, діяльності і поведінки соціальних суб'єктів на всіх рівнях і у всіх сферах людської життєдіяльності.

В) системна соціальна якість, у якій виражається та реалізується глибина і повнота зв'язків особистості із соціумом, рівень перетворення її на суб'єкт суспільних відносин.

Г) становище, яке людина займає в малій, або первинній групі, в залежності від того, як вона оцінюється за її індивідуальними якостями.

152. Соціальна установка це:

А) точка зору на щось

Б) це ціннісна диспозиція, стійка настроєність на певну оцінку, що базується на когніціях, афективних реакціях.

В) це ціннісна диспозиція, стійка настроєність на певну оцінку, що базується на когніціях, соціальних позиціях.

Г) це ціннісна диспозиція, стійка настроєність на певну оцінку, що базується на когніціях, афективних реакціях, соціальних статусах.

153. Хто назвав всю сукупність соціальних статусів - «статусним набором»:

А) Є. Стотленд

Б) У. Томас

В) А. Айзен

Г) Р. Мертон

154. Хто стверджував, що якщо установка, яка вимірюється, є загальною, а поведінка - специфічною, то установка буде передікати поведінку:

А) А. Айзен, Є. Стотленд

Б) Л. Райтсмен, Є. Стотленд

В) У. Томасом і Ф. Знанецьким

Г) М. Фішбайн і А. Айзен

155. Хто стверджував, що «в різних ситуаціях можуть виявитися то когнітивний, то афективний компоненти установки, тому результат буде іншим»:

А) Д. Кац і Є. Стотленд

Б) Л. Райтсмен, Є. Стотленд

В) У. Томасом і Ф. Знанецьким

Г) М. Фішбайн і А. Айзен

156. Хто є автором теорії «раціонального вибору»?

А. Фрідман і Хечтер

В. Молмі і Кук

С. Вебер

Д. Сорокін

157. На принципах якої науки заснована *Теорія обміну Джорджа Хоманса*

А. Соціології

В. Психології

С. Філософії

158. Хто ввів поняття винагород і покарань

А. Хоманс

В. Пітер Блау

С. Карен Кук

- 159.3 яким постулатом Хоманс пов'язує постулат раціональності
- A. Постулат агресії-схвалення
 - B. Постулат цінності
- 160.Що є сполучними механізмами в складних соціальних структурах згідно Блау?
- A. Винагорода
 - B. Норми і цінності
 - C. Матеріальні блага
161. Що є центральним для теорії обміну Річарда Емерсона?
- A. Аспект влади
 - B. Відносини в групах
 - C. Відносини між групами
 - D. Соціальні норми
- 162.Хто з вчених зазначав: «Науковий підхід, який розглядає феномен обміну, приділяє увагу вигоді, яку люди витягують в процесі соціальної взаємодії, і тому, що вони вкладають у його здійснення»
- A. Емерсон
 - B. Кук
 - C. Хоманс
 - D. Блау
- 163.Що визначав Емерсон цими словами «рівень потенційних витрат, які один діючий суб'єкт здатний змусити іншого" прийняти "
- A. Владу
 - B. Соціум
 - C. Відносини в групах
- 164.Першим місцем роботи Емерсона в науковій галузі став університет
- A. Гарвард
 - B. Цинциннаті
 - C. Оксфорд
 - D. Прінстон
- 165.Що розглядає Мережева теорія?
- "особисті відносини" в суспільстві
- "владні характеристики" суб'єктів
- «особисті характеристики» суб'єктів"
- особисті характеристики» об'єктів
- 166.Підхід до теорії «раціонального вибору» розроблений на
- A. Методологічному індивідуалізмі
 - B. Мікрорівневих підставах
 - C. Макрорівневих підставах
 - D. Методологічному раціоналізмі
167. Які феномени повинна включати «теорія раціонального вибору»?
- A. Стабільність і цінність
 - B. Довіра та ризик
 - C. Чесність та впевненість
 - D. Правдивість та цінність
168. Хто досліджував питання соціальної політики, що стосується профілактики СНІДу?
- A. Хекаторн і Броудхед
 - B. Кук і Емерсон
 - C. Фрідман і Хечтер
169. Хто називав себе «методологічним індивідуалістом»?
- A. Емерсон
 - B. Брау

C. Коулмен

D. Хоманс

170.Що таке фемінізм?

- a) ця теорія розглядає жінок як найважливіших «суб'єктів»
- b) ця теорія розглядає чоловіків як найважливіших «суб'єктів»
- c) ця теорія розглядає всіх людей як найважливіших «суб'єктів»
- d) ця теорія зрівнює жінок як «суб'єктів» з рештою суспільної маси

171.Яка позиція характерна для фемінізму?

- a) Марксизм і неомарксизм
- b) Федералізм
- c) Соціал-демократія
- d) Капіталізм

172.Хто є основною прихильницею функціоналізму в теорії гендеру?

- a) Джессі Бернард
- b) Міріам Джонсон
- c) Джанет Чафетс

173.Які відомі вчені були прихильниками культурного фемінізму?

- a) Джанет Чафетс, Міріам Джонсон, Мері Річмонд, Філіс Дейл
- b) Маргарет Фулер, Френсіс Уіл-Лард, Джейн Адамс і Шарлотта Перкінс Гілман
- c) Френсіс Уіл-Лард, Шарлотта Джонсон, Мері Річмонд

174.До чого прагне культурний фемінізм?

- a) прагне підкреслити високий статус цінностей;
- b) прагне до розробки різних моделей мотивації;
- c) прагне до жіночого стилю спілкування;

175.Що таке гендерна нерівність?

- a) результат патріархальної і дискримінаційної моделі поділу праці.
- b) визначає основні структурні моменти, зміна яких могла б поліпшити становище жінок.
- c) Становище в суспільстві, коли окремі соціальні групи мають різний соціальний статус, належать до різних суспільних класів.

176.Що таке ліберальний фемінізм?

- a) що жінки можуть претендувати на рівність з чоловіками, оскільки людині притаманна здатність свідомої духовної діяльності.
- b) Ідеологія, яка виходить з положення про те, що індивідуальні свободи людини є правовим базисом суспільства та економічного ладу.
- c) Це повний контроль над усіма сферами людського життя.

177.Яку мав назву ключовий документ, що дозволяє зрозуміти цю вимогу про гендерну нерівність?

- a) «Декларація жінок»
- b) «Декларація почуттів»
- c) «Декларація сприйняття»
- d) «Декларація прав жінок»

178..Хто із класиків соціологічної теорії розглядав вираження полярних мікро- або макро позицій :

- А) Маркс, Дюркгейм, Вебер, Зіммель
- Б) Маркс, Конт, Спенсер, Вебер
- В) Зімель, Парсонс, Конт, Фрейд
- Г) Дюркгейм, Вебер, Мертон, Спенсер

179. Хто вважав, що соціальний світ можна вивчати з погляду «горизонтальних» рівнів :

- А) Абрахама
- Б) Гурвич

В) Ходоров

Г) Спенсер

180. Як називається найвідоміший твір Норберта Еліаса :

А) «Процес індустріалізації»

Б) «Традиційне суспільство»

В) «Процеси інтеграції»

Г) «Процес цивілізації»

181. Хто визначав соціальні системи як відтворювані соціальні практики, або «відтворені відносини між акторами або колективними утвореннями, організовані як регулярні соціальні практики»

А) Гідденс

Б) Ходоров

В) Арчер

Г) Коулмен

182. Яке поняття у своїх теоретичних ідеях висуває Еліас ?

А. Фігурація

В. Конфігурація

С. Адаптація

Д. Конформізм

183. Поступові зміни, які відбуваються в поведінці і психологічному образі людей Заходу Еліас розглядав у праці

А. «Про мікропідстави»

В. «Поведінка»

С. «Історія манер»

Д. «Природа манер»

184. У яких досліджень Еліаса акцент робиться на індивідуальній психології?

А. Психогенетичні

В. Соціологічні

С. Індивідуальні

Д. Психологічні

185. Хто є автором однієї з найбільш відомих і виразних теорій спроб інтеграції дії і структури ?

А. Еліас

В. Гідденс

С. Уолберг

Д. Маркс

186. Під раціоналізацією Гідденс розуміє

А. Мотивацію забезпечувати загальні плани дії

В. Перехід від аналізу діяльності до розгляду рівня соціальної системи

С. Розвиток рутинних практик, які не тільки дають акторам відчуття безпеки, але і дозволяють ефективно діяти в соціальному житті.

187. Габітус за Бурдь'є це

А. соціальні агенти, що мислять, пояснюють або представляють соціальний світ

В. продукт інкорпорації соціальних структур

С. об'єктивні розділені в класовій структурі, наприклад вікові групи, тендер, соціальні класи

188. Поле з концепції Бурдь'є виконує такі функції:

А. одночасно підтримує і спрямовує стратегії, за допомогою яких ті, хто займає ці позиції, прагнуть індивідуально або колективно, зберегти або поліпшити своє становище і нав'язати той принцип ієрархії, який найбільш сприятливий для їх власних творів

В. розробити абстрактну теоретичну систему

С. підкреслює відмінність між практичною логікою і раціональністю

189. Яка праця Бурдь'є була написана у 1984 році?

- A. "Homo Sapiens"
- B. "Homo Academicus"
- C. "Homo Deus"
- D. "Homo Creativus"

190. Як Хабермас трактує рід своїх занять?

- A. ставлю різні цілі, у тому числі застосувати свій теоретичний арсенал до аналізу французького академічного світу
- B. досліджую відмінності в естетичних «смаках», придбану схильність проводити різницю між різноманітними культурними об'єктами естетичної насолоди і по-різному їх оцінювати
- C. поєдную парадигми: створюю свій підхід до діяльності структури, об'єднуючи ідеї, запозичені з теорії дії і теорії систем

191. У чому полягає основна відмінність теоретичних позицій на тему мікро- і макро позицій?

- A. ототожнення товариства з життєвим світом
- B. Спроби з'єднання структури і дії
- C. посягання на життєвий світ і зі створенням світу, в якому система і життєвий світ перебувають у гармонії

192. У середині 1960-х рр. Хельмут Вагнер досліджував взаємозв'язок

- A. теорій приватного та загального порядку
- B. теорій приватного і одиничного порядку
- C. теорій загального і одиничного порядку

193. Одна з теорій, що відштовхується від індивідуально-інструментального рівня і переходить від нього до макрорівневих структур типу економіки та піддалася критиці Джеффрі Александер

- A. Теорія конфліктів
- B. Теорія обміну
- C. Структурна теорія

194.Макрооб'єктивний рівень за Гурвичем включає в себе :

- A. нематеріальні явища вузького характеру
- B. глобальні структури
- C. масштабні матеріальні явища: суспільство, бюрократію, технологію

195.Чому відведена велика роль у роботах Карін Кнорр-Сетін?

- A. Несвідомому людини
- B. Явищам мікрорівня
- C. Порівнянню мікро- і макрорівнів
- D. свідомості, а також явищам макрорівня

196.Хто намагався подолати дистанцію між мікро- і макрорівнем і взагалі властиву соціологам тенденцію розділяти індивіда і суспільство?

- A. Еліас
- B. Коллінз
- C. Бурдь'є
- D. Коулмен

197. У чому полягає один з найважливіших аспектів, який пов'язаний і з більш загальними проблемами(сексуальні стосунки, манери, поведінка) за Еліасом?

- A. Полягає у тому , що деградація передбачає зміну в способі контролю над спонуканнями людини
- B. Полягає у тому, що контроль над спонуканнями залишається незмінним протягом багатьох років

- С. полягає в тому, що цивілізація передбачає зміну в способі контролю над спонуканнями людини
198. У чому полягає подібність між роботами американських та європейських вчених з теми з'єднання структури і дії і мікро-макро інтеграції?
- А. в прагненні до інтеграції та синтезу
В. в прагненні розділяти ці поняття
С. в прагненні ототожнювати ці поняття
199. Що на думку Арчер знаходиться на одному рівні з соціальною системою і може аналізуватися із застосуванням аналогічного підходу, прийнятого в теорії систем?
- А. Конфлікт
В. Конфлікт і порядок
С. Соціальна взаємодія
D. Культура
200. Хто запропонував поняття «нова» теоретична логіка «соціології»?
- А. Джеффри Александер
В. Джеймс Коулмен
С. Рендалл Коллінз
D. Норберт Еліас
201. Група людей, які, згідно закону, формально виконують обов'язки щодо здійснення керівництва корпоративним бізнесом і його активами :
- А. Менеджмент
В. Маркетинг
С. Корпорація
D. Адміністрація
202. «Революція менеджерів» вийшла друком :
- А. 1951
В. 1941
С. 1931
D. 1961
203. Хто автор книги «Революція менеджерів»:
- А. П. Друкер
В. П. Сорокін
С. Дж. Бернхем
D. Дж. Гелбрейт
204. За твердженням Дж. Гелбрейтом, техноструктура не зацікавлена в :
- А. максимізації прибутку
В. мінімізації прибутку
С. максимізації витрат
D. мінімізації витрат
205. Елемент, функція організованих систем різної природи (біологічних, соціальних, технічних), що забезпечують збереження їх певної структури, підтримку режиму діяльності, реалізацію їх програм та цілей це :
- А. Управління
В. Організація
С. Структуризація
D. Функціоналізація

РЕКОМЕНДОВАНА ЛІТЕРАТУРА

Основна:

1. Гіденс Е. Соціологія. / Е. Гіденс . Київ: Основи, 1999. 726 с
2. Європейська теоретична соціологія XX-XXI століття : навч. посіб. / М. Д. Култасва, О. І. Навроцький, І. І. Шеремет ; Харків. нац. ун-т ім. В.Н. Каразіна. - 2-ге вид., випр. та допов. - Харків : ХНУ ім. В. Н. Каразіна, 2013. - 371 с.
3. Малес Л. В. Вивчаючи тексти культури: соціокультурний аналіз як пізнавальна стратегія соціології. – К. : К.І.С., 2011.
4. Рожанська Н. В. Загальна соціологічна теорія : навч. посіб. / Н. В. Рожанська, О. М. Дрожанова, О. А. Онофрійчук за наук. ред. І. А. Мейжис, В. Л. Гавелі. – Миколаїв : Вид-во ЧНУ ім. Петра Могили, 2017. – 336 с.
5. Соціологічна теорія: традиції та сучасність : Навчальний посібник / За ред. А.Ручки. – К., 2007. – 363 с.
6. Соціологія: теорії середнього рівня: навчальний посібник / за наук. ред. Ю. Ф. Пачковського [Н. В. Коваліско, Т. Д. Лапан, Н. Й. Черниш та ін.]. Київ : «Каравела», 2020. 356 с.
7. Сучасні соціологічні теорії : навч.-метод. розроб. курсів бакалавр. і магістер. рівнів / Нац. ун-т "Києво-Могилян. акад.", Ф-т соц. наук і соц. технологій, Каф. соціології ; авт.-уклад. А.Д.Осипчук. - Київ : Сталь, 2015. - 71 с
8. Сучасна зарубіжна соціологія: навч. посіб. / Гавриленко І. М. ; Акад. праці і соц. відносин Федер. профспілок України. - К., 2011. - 479 с.
9. Талеб Н., Чорний лебідь. Про (не) ймовірне у реальному житті. 3-тє вид., К.: Наш формат, 2020, 392с.
10. Талеб Н., Антикрихкість. Про (не)вразливе у реальному житті». 2-тє вид., К.: Наш формат, 2019, 400с.
11. Харарі Ю.Н. 21 урок для 21 століття. 2-тє вид., К.:Форс Україна, 2019, 416с.
12. Ritzer George Modern sociological theory New York : McGraw-Hill Companies.1996
13. Sociological Theory Tenth Edition GEORGE RITZER University of Maryland JEFFREY STEPNIISKY MacEwan University
14. Sztompka, Piotr. 1991. Society in Action: The Theory of Social Becoming. Chicago: University of Chicago Press.
15. Sztompka, Piotr. 1994. Agency and Structure: Reorienting Social Theory. Amsterdam: Gordon and Breach.

Додаткова:

1. Хуткий Д. Макросоціологічний підхід до виокремлення основних підсистем сучасної
2. світової системи суспільств. Соціологія : теорія, методи, маркетинг. 2008. № 3. С. 42 – 54.
3. Щербина В. М. Образи інформаційного суспільства: соціологічний вимір. К., 2005.
4. Харарі Ю.Н. Людина розумна. 2-тє вид., Book Chef, 2019, 544с.
5. Харарі Ю.Н. Людина божественна. За лаштунками майбутнього. 2-тє вид., Book Chef, 2018, 512с.
6. Ayerman S. Modernity and social movements. // Social change and modernity. – Berkley, 1992.
7. Eder K. The new politics of class: Social movements and cultural dynamics in advanced societies. – London: Sage, 1993. 178. Flandrin J.-L. Historia rodziny. – Warszawa, 1998. Giddens A., Turner J. H. (Ed.). Nations. Minneapolis: the Univ. of Minnesota press, 1994. Kloskowska A. Socjologia kultury. – Warszawa, 1983. 183. McLennan G. After postmodernism – back to sociological theory?// Sociology, 1995.- Vol. 29, № 1. – P. 117-132

8. Merton Robert K. *Insiders and Outsiders: A Chapter In The Sociology Of Knowledge* // W.Sollors (Ed.). *Theories Of Ethnicity. A Classical Reader*. New York: New York University Press, 1996. – P.327-337.
9. Rex J. *Ethnic Identity and the Nation State: the Political Sociology of Multi-Cultural Societies/ // Social Identities*. 1995. Vol.1, №1.
10. Riker W.H. *The art of Political Manipulation*. – New Haven, 1986.
11. Smith A.D. *Nationalism and modernism*. - L., N.Y.: Routledge, 1998.
12. Turowski J. *Socjologia. Wielkie struktury społeczne*. – Lublin, 2000.
13. Turowski J. *Socjologia. Male struktury społeczne*. – Lublin, 2001
14. Sztompka, Piotr. 2000. "Robert Merton." Pp. 435–456 in *The Blackwell Companion to Major Social Theorists*, edited by George Ritzer. Malden, MA: Blackwell.
15. *The Globalization of Nothing*. Thousand Oaks, CA: Pine Forge Press. Ritzer, George. 2005. "Paradigm." Pp. 543–544 in *Encyclopedia of Social Theory*, edited by George Ritzer. Thousand Oaks, CA: Sage. Ritzer, George. 2015a.
16. *The McDonaldization of Society*, 8th ed. Thousand Oaks, CA: Pine Forge Press. Ritzer, George. 2015b.
17. "The 'New' World of Prosumption: Evolution, 'Return of the Same,' or Revolution?" *Sociological Forum* 14: 3–24. Ritzer, George. 2015c.
18. "Prosumer Capitalism." *Sociological Quarterly* 56: 413–445.
19. Ritzer, George and Douglas Goodman. 2001.
20. "Postmodern Social Theory." Pp. 151–169 in *Handbook of Sociological Theory*, edited by Jonathan H. Turner. New York: Kluwer Academic/Plenum Publishers. Ritzer, George, Douglas Goodman, and Wiedenhoft Wendy. 2001.
21. "Theories of Consumption." Pp. 410–427 in *Handbook of Social Theory*, edited by
22. George Ritzer and Barry Smart. London: Sage. Ritzer, George and Nathan Jurgenson. 2010.
23. "Production, Consumption, Prosumption: The Nature of Capitalism in the Age of the Digital Prosumer." *Journal of Consumer Culture* 10: 13–36.